

1561.

Na osnovu člana člana 6 stav 1 Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti ("Službeni list Crne Gore", br. 53/11, 3/23 i 39/26), Ministarstvo pomorstva donijelo je

**PRAVILNIK
O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA ZA PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJU PLOVILA ZA
REKREACIJU I PLOVILA ZA LIČNU UPOTREBU***

I.OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnik propisuju se zahtjevi za projektovanje i proizvodnju plovila za rekreaciju i plovila za ličnu upotrebu, kao i njihovo stavljanju na tržište i upotrebu u Crnoj Gori.

Član 2

Primjena

Ovaj pravilnik primjenjuje se na:

- 1) plovila za rekreaciju i djelimično dovršena plovila za rekreaciju;
- 2) plovila za ličnu upotrebu i djelimično dovršena plovila za ličnu upotrebu;
- 3) komponente iz Priloga 2 ovog pravilnika kada se posebno stavljaaju na tržište Crne Gore, (u daljem tekstu: komponente);
- 4) pogonske motore koji su ugrađeni ili su posebno namijenjeni za ugradnju na ili u plovila;
- 5) pogonske motore ugrađene na ili u plovila koja su predmet velike prepravke;
- 6) plovila koja su predmet velike prepravke;
- 7) plovila koja se stavljaaju na tržište Crne Gore za rekreativne svrhe, a koja se mogu koristiti i za čarter ili za sportsku i rekreativnu obuku.

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na sljedeće proizvode:

- 1) u pogledu zahtjeva za projektovanje i izgradnju datih u Prilogu 1 Dio A ovog pravilnika;
 - plovila namijenjena isključivo za trke, uključujući čamce za veslanje i čamce za trening veslanja, koje je proizvođač označio kao takve;
 - kanue i kajake projektovane da se pokreću isključivo ljudskom snagom, gondole i pedaline;
 - daske za surfovanje projektovane isključivo da ih pokreće vjetar i da njima upravlja lice ili lica stojeći;
 - daske za surfovanje;
 - originalna istorijska plovila i pojedinačne replike projektovane prije 1950. godine, izgrađene protežno od originalnih materijala i označene kao takve od strane proizvođača;
 - eksperimentalna plovila, pod uslovom da se ne stavljaaju na tržište Crne Gore;
 - plovila izgrađena za sopstvenu upotrebu, pod uslovom da se ne stavljaaju na tržište Crne Gore u periodu od pet godina od puštanja plovila u upotrebu;
 - plovila posebno namijenjena za posadu i prevoz putnika u privredne svrhe, na način propisan stavom 3 ovog člana, bez obzira na broj putnika;
 - podmornice;
 - vozila na vazdušnom jastuku;
 - hidroglisere;
 - plovila sa parnim pogonom na spoljašnje sagorevanje, na uglj, koks, drvo, naftu ili gas;

- amfibijska vozila, motorna vozila na točkovima ili gusjenicama, koja mogu da rade i na vodi i na čvrstom tlu;
- 2) u pogledu zahtjeva za emisiju izduvnih gasova datih u Prilogu 1 Dio B ovog pravilnika:
- pogonski motori ugrađeni ili posebno namijenjeni za ugradnju na sljedeće proizvode:
 - plovila namijenjena isključivo za trke, uključujući čamce za veslanje i čamce za trening veslanja, koje je proizvođač označio kao takve;
 - eksperimentalna plovila, pod uslovom da se ne stavljaju na tržište Crne Gore;
 - plovila posebno namijenjena za posadu i prevoz putnika u privredne svrhe, na način propisan stavom 3 ovog člana, bez obzira na broj putnika;
 - podmornice;
 - vozila na vazdušnom jastuku;
 - hidroglisere;
 - amfibijska vozila, motorna vozila na točkovima ili gusjenicama, koja mogu da rade i na vodi i na čvrstom tlu;
 - originalne i pojedinačne replike istorijskih pogonskih motora, koji se zasnivaju na dizajnu prije 1950. godine, ne proizvode se serijski i ugrađuju se na plovila iz stava 2 tačka 1 al. 5 i 7 ovog člana;
 - pogonski motori izrađeni za sopstvenu upotrebu, pod uslovom da se ne stavljaju na tržište Crne Gore u periodu od pet godina od puštanja plovila u upotrebu;
- 3) u pogledu zahtjeva za emisiju buke iz Priloga 1 Dio C ovog pravilnika:
- sva plovila iz stava 2 tačka 2 ovog člana;
 - plovila izgrađena za sopstvenu upotrebu, pod uslovom da se ne stavljaju na tržište Crne Gore u periodu od pet godina od puštanja plovila u upotrebu.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **plovilo** je bilo koje plovilo za rekreaciju ili plovilo za ličnu upotrebu;
- 2) **plovilo za rekreaciju** je svako plovilo bilo koje vrste, isključujući plovila za ličnu upotrebu, namijenjeno za sportske i rekreacione svrhe, dužine trupa od 2,5 m do 24 m, bez obzira na način pogona;
- 3) **plovilo za ličnu upotrebu** je plovilo namijenjeno za sportske i rekreacione svrhe, dužine trupa manje od 4 m, koje koristi pogonski motor sa vodenom mlaznom pumpom kao primarnim izvorom pogona i koje je projektovano da njime upravlja lice ili lica koja sjede, stoje ili kleče na trupu, a ne unutar njega;
- 4) **plovilo izrađeno za sopstvenu upotrebu** je plovilo koje za lične potrebe u većem dijelu izgradi fizičko lice, a koje se ne može staviti na tržište prije isteka roka od pet godina od dana puštanja plovila u upotrebu;
- 5) **pogonski motor** je svaki motor sa paljenjem iskrom ili kompresijom, motor sa unutrašnjim sagorijevanjem koji se koristi direktno ili indirektno u svrhe pogona;
- 6) **velika prepravka motora** je prepravka pogonskog motora koja potencijalno može uticati da motor prekorači granične vrijednosti emisije utvrđene u Prilogu 1 Dio B ovog pravilnika ili povećava nominalnu snagu motora za više od 15 %;
- 7) **velika prepravka plovila** je prepravka plovila koja mijenja način pogona plovila, uključuje veliku prepravku motora ili mijenja plovilo u tolikoj mjeri da možda ne ispunjava važeće osnovne sigurnosne i ekološke zahtjeve utvrđene ovim pravilnikom;
- 8) **sredstvo za pokretanje** je pogonski sistem ili izvor energije koji omogućava kretanje plovila;
- 9) **familija motora** je grupisanje motora proizvođača koji, po svom dizajnu, imaju slične karakteristike emisije izduvnih gasova ili buke;

- 10) **dužina trupa** je dužina trupa mjerena u skladu sa harmonizovanim standardom;
- 11) **isporuka na tržište** je svaka isporuka proizvoda za distribuciju, potrošnju ili upotrebu na tržištu Crne Gore u okviru obavljanja privredne djelatnosti, sa ili bez naknade;
- 12) **stavljanje na tržište** je prva isporuka proizvoda na tržište Crne Gore;
- 13) **stavljanje u upotrebu** je prvo korišćenje proizvoda u Crnoj Gori od strane krajnjeg korisnika;
- 14) **proizvođač** je pravno ili fizičko lice koje je proizvod projektovalo ili izradilo, i stavlja ga na tržište pod svojim imenom ili zaštitnim znakom;
- 15) **ovlašćeni predstavnik** je svako fizičko ili pravno lice koje ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori i koje je dobilo ovlašćenje od proizvođača da djeluje u njegovo ime u vezi sa određenim zadacima;
- 16) **uvoznik** je svako fizičko ili pravno lice, koje ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori i koje uvozi proizvode iz drugih država radi stavljanja na tržište Crne Gore;
- 17) **privatni uvoznik** je svako fizičko ili pravno lice koje ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori koje u okviru neprivredne djelatnosti uvozi proizvod iz drugih država u Crnu Goru, sa namjerom da ga stavi u upotrebu za sopstvene potrebe;
- 18) **distributer** je svako pravno ili fizičko lice koje ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori, a nije proizvođač ili uvoznik koje isporučuje proizvod na tržište;
- 19) **privredni subjekat** je proizvođač, ovlašćeni zastupnik, uvoznik i distributer;
- 20) **harmonizovani standard** je evropski standard koji je usvojen na osnovu zahtjeva Evropske komisije i čija e referentna oznaka objavljena u Službenom listu Evropske unije;
- 21) **akreditacija** je potvrda koju izdaje nacionalno akreditaciono tijelo da tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti ispunjava zahtjeve utvrđene harmonizovanim standardima i, po potrebi, sve dodatne zahtjeve, uključujući i one utvrđene u relevantnim sektorskim programima, za obavljanje specifičnih aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti;
- 22) **ocjenjivanje usaglašenosti** je postupak kojim se utvrđuje da su zahtjevi ovog pravilnika koji se odnose na proizvod ispunjeni;
- 23) **tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti** je tijelo koje sprovodi ocjenjivanje usaglašenosti, uključujući etaloniranje, ispitivanje, sertifikaciju i kontrolisanje u skladu sa ovim pravilnikom;
- 24) **opoziv** je bilo koja mjera koja ima za cilj povraćaj proizvoda koji je već isporučen krajnjem korisniku;
- 25) **povlačenje** je bilo koja mjera koja ima za cilj da spriječi da se proizvod isporuči na tržište;
- 26) **nadzor nad tržištem** su aktivnosti koje se sprovode i mjere koje se preduzimaju kako bi se obezbijedilo da su proizvodi usaglašeni sa važećim zahtjevima i da ne ugrožavaju zdravlje, bezbjednost ili bilo koji drugi aspekt zaštite javnog interesa;
- 27) **CE znak** je znak kojim proizvođač označava da je proizvod u skladu sa ovim pravilnikom.

Osnovni zahtjevi

Član 4

Proizvodi iz člana 2 stav 1 ovog pravilnika mogu se isporučiti na tržište ili staviti u upotrebu samo ako, uz pravilno održavanje i korišćenje u skladu sa svojom namjenom, ne ugrožavaju zdravlje i bezbjednost lica, imovinu ili životnu sredinu, i samo pod uslovom da ispunjavaju osnovne zahtjeve iz Priloga 1 ovog pravilnika.

Proizvodi iz člana 2 stav 1 ovog pravilnika mogu da se isporuče na tržište ili stave u upotrebu samo ako su u skladu sa zahtjevima iz stava 1 ovog člana.

Slobodno kretanje

Član 5

Na teritoriji Crne Gore, dozvoljeno je isporučivanje na tržište ili stavljanje u upotrebu plovila koja su u skladu sa ovim pravilnikom.

Na teritoriji Crne Gore, dozvoljeno je isporučivanje na tržište djelomično dovršenih plovila u slučajevima kada proizvođač ili uvoznik izjavi, da su namijenjeni da ih drugi dovrše u skladu sa Prilogom 3 ovog pravilnika.

Na teritoriji Crne Gore, dozvoljeno je isporučivanje na tržište ili stavljanje u upotrebu komponenti koje, a koje su namijenjene za ugradnju u plovila, u skladu sa izjavom proizvođača ili uvoznika, iz člana 14 ovog pravilnika.

Na teritoriji Crne Gore, dozvoljeno je isporučivanje na tržište ili stavljanje u upotrebu bilo kog od sljedećih pogonskih motora:

- 1) motori, ugrađeni ili namijenjeni za ugradnju u plovila, koja se stavljaju na tržište ili u upotrebu;
- 2) motori ugrađeni u plovila i homologovani u skladu sa Direktivom 97/68/EZ, koji su u skladu sa graničnim vrijednostima emisije faze III A, faze III B ili faze IV za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem koji se koriste u drugim primjenama osim za pogon plovila unutrašnje plovidbe, lokomotiva i željezničkih vozila, u skladu sa tačkom 4.1.2. Priloga I Direktive 97/68/EZ, koji su usklađeni sa ovim pravilnikom, osim zahtjeva za izduvne emisije iz Priloga 1 Dio B ovog pravilnika;
- 3) motori ugrađeni u plovila i homologovani u skladu sa Uredbom (EZ) br. 595/2009, koji, uz izuzetak zahtjeva za emisiju izduvnih gasova iz Priloga 1 Dio B ovog pravilnika;
- 4) vanbrodski SI pogonski motori sa snagom jednakom ili manjom od 15 kW koji su usklađeni sa graničnim vrijednostima emisije izduvnih gasova faze I, utvrđenim u tački 2.1, Priloga 1 Dio B ovog pravilnika, a koje su proizvela mala i srednja preduzeća, u skladu sa Preporukom Komisije 2003/361/EC, i koji su stavljeni na tržište prije 18. januara 2020. godine.

Odredbe stava 4 tač. 2 i 3 ovog člana primjenjuju se pod uslovom da, kada se motor adaptira za ugradnju u plovilo, lice koje vrši adaptaciju obezbjeđuje da se u potpunosti uzmu u obzir podaci i druge informacije dostupne od proizvođača motora, kako bi se obezbijedilo da, kada se ugradi u skladu sa uputstvima za ugradnju koje je dalo lice koje adaptira motor, taj motor i dalje ispunjava zahtjeve u pogledu emisije izduvnih gasova iz Direktive 97/68/EZ ili Uredbe (EZ) br. 595/2009, kako je deklarirao proizvođač motora.

Lice koje adaptira motor deklarira, kao što je navedeno u članu 15 ovog pravilnika, da će motor i dalje ispunjavati zahtjeve u pogledu emisije izduvnih gasova iz Direktive 97/68/EZ ili Uredbe (EZ) br. 595/2009, kako je deklarirao proizvođač motora, kada se ugradi u skladu sa uputstvima za ugradnju koje je dostavilo lice koje adaptira motor.

Na sajmovima, izložbama, demonstracijama i sličnim manifestacijama na teritoriji Crne Gore dozvoljeno je izlaganje proizvoda iz člana 2 stav 1 ovog pravilnika, koji nijesu usaglašeni sa ovim pravilnikom, pod uslovom da imaju oznaku koja pokazuje da ti proizvodi nijesu usaglašeni i da neće da budu isporučeni na tržištu ili stavljeni u upotrebu u Crnoj Gori dok se ne usaglase sa ovim pravilnikom.

Na teritoriji Crne Gore, dozvoljena je isporuka na tržištu ili stavljanje u upotrebu proizvoda koji su usklađeni sa Direktivom 94/25/EC, koji su isporučeni na tržište ili stavljeni u upotrebu prije 18. januara 2017. godine.

II. OBAVEZE PRIVREDNIH SUBJEKATA I PRIVATNIH UVOZNIK

Proizvođač

Član 6

Kada isporučuju svoje proizvode na tržište, proizvođači obezbjeđuju da su oni projektovani i proizvedeni u skladu sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 ovog pravilnika.

Proizvođači sastavljaju tehničku dokumentaciju u skladu sa članom 24 ovog pravilnika i sprovode postupak ocjenjivanja usaglašenosti koji se primjenjuje ili obezbjeđuje da se on sprovede u skladu sa čl. 18 do 21 i članom 23 ovog pravilnika.

Kada je utvrđena usaglašenost proizvoda sa primjenjivim zahtjevima u tom postupku, proizvođači sastavljaju izjavu, iz člana 14 ovog pravilnika, označavaju i stavljaju CE znak, u skladu sa čl. 16 i 17 ovog pravilnika.

Proizvođači čuvaju tehničku dokumentaciju i kopiju izjave, iz člana 14 ovog pravilnika, deset godina nakon isporuke proizvoda na tržište.

Proizvođač obezbjeđuje kontinuitet usaglašenosti serijske proizvodnje i blagovremeno usklađuje proizvodnju sa svim izmjenama u projektu, karakteristikama proizvoda ili harmonizovanim standardima u odnosu na koje se usaglašenost izjavljuje.

U zavisnosti od nivoa rizika koji proizvod predstavlja, proizvođač, radi zaštite zdravlja i bezbjednosti potrošača, sprovodi ispitivanje uzoraka proizvoda stavljenih na tržište, istražuje i, po potrebi, vodi registar pritužbi, neusaglašenih proizvoda i povlačenja proizvoda, i o tome obavještava distributere.

Proizvođači obezbjeđuju da njihovi proizvodi nose oznaku tipa, serije ili serijski broj ili drugi element koji omogućava njihovu identifikaciju, ili, ako veličina ili priroda komponenti to ne dozvoljava, da se informacije nalaze na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod.

Proizvođači navode svoje ime, registrovani trgovinski naziv ili registrovani zaštitni znak i adresu na kojoj se mogu kontaktirati na proizvodu ili, ako to nije moguće, na njegovom pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod, a adresa treba da sadrži jedinstvenu tačku na kojoj se proizvođač može kontaktirati.

Proizvođači obezbjeđuju da proizvod bude praćen uputstvima i bezbjednosnim informacijama u uputstvu za upotrebu na crnogorskom jeziku.

Proizvođač koji sazna ili osnovano sumnja da proizvod koji je isporučio na tržište nije usaglašen sa ovim pravilnikom, odmah preduzima neophodne korektivne mjere radi usaglašavanja, povlačenja ili opoziva tog proizvoda, a ako proizvod predstavlja rizik, odmah obavještava Ministarstvo o neusaglašenosti i svim preduzetim korektivnim mjerama.

Proizvođači treba da, na obrazloženi zahtjev Ministarstva, dostave svu potrebnu informaciju i dokumentaciju, na crnogorskom jeziku, radi dokazivanja usaglašenosti proizvoda i treba da sarađuju sa Ministarstvom, na njegov zahtjev, u vezi sa bilo kojom preduzetom radnjom za otklanjanje rizika koje proizvodi koje su isporučili na tržište predstavljaju.

Ovlašćeni zastupnik

Član 7

Proizvođač može, pisanim ovlašćenjem, da odredi ovlašćenog zastupnika.

Ovlašćeni zastupnik obavlja zadatke u skladu sa zakonom i ovlašćenjem iz stava 1 ovog člana, a koje omogućava ovlašćenom zastupniku da:

- 1) čuva kopiju izjave, iz člana 14 ovog pravilnika, i tehničku dokumentaciju deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište;
- 2) na obrazloženi zahtjev dostavi Ministarstvu sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje usaglašenosti proizvoda;
- 3) sarađuje sa Ministarstvom, na njegov zahtjev, u vezi sa svim radnjama preduzetim za otklanjanje rizika koje predstavljaju proizvodi za koje je ovlašćen.

Isporuka proizvoda na tržište

Član 8

Uvoznici isporučuju na tržište Crne Gore samo proizvode koji su usaglašeni sa ovim pravilnikom.

Prije isporuke proizvoda na tržište, uvoznik provjerava da li je proizvođač sproveo odgovarajući postupak ocjenjivanja usaglašenosti, sačinio tehničku dokumentaciju, kao i da li proizvod nosi CE oznaku, u skladu sa članom 16 ovog pravilnika, i da li ga prate dokumenti u skladu sa članom 14 ovog pravilnika i tačkom 2.5. Priloga 1 Dio A, Priloga 1 Dio B i tačkom 2 Priloga 1 Dio C ovog pravilnika i jesu li ispunjeni zahtjevi iz čl. 6 st. 5 i 6 ovog pravilnika.

Ako uvoznik smatra ili ima razloga da vjeruje da proizvod nije u usaglašen sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 i Priloga 1 ovog pravilnika, ne smije isporučiti proizvod na tržište dok se ne usaglasi, a ako proizvod predstavlja rizik, uvoznik o tome obavještava proizvođača i Ministarstvo.

Uvoznici na proizvodu navode svoje ime, registrovani trgovinski naziv ili registrovani žig i adresu na kojoj se mogu kontaktirati, a u slučaju komponenti gdje to nije moguće, na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod.

Uvoznici obezbjeđuju da proizvod bude praćen uputstvima i bezbjednosnim informacijama za upotrebu na crnogorskom jeziku.

Uvoznici obezbjeđuju da, dok je proizvod pod njihovom odgovornošću, uslovi skladištenja ili transporta ne ugroze njegovu usaglašenost sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 i Priloga 1 ovog pravilnika.

Kada se to smatra primjerenim u pogledu rizika koje proizvod predstavlja, uvoznici, radi zaštite zdravlja i bezbjednosti potrošača, sprovode ispitivanje uzoraka proizvoda koji su isporučeni na tržištu, istražuju i, ako je potrebno, vode registar pritužbi, proizvoda koji nijesu usaglašeni i povlačenja proizvoda, i obavještavaju distributere o takvom praćenju.

Uvoznici koji smatraju ili imaju razloga da vjeruju da proizvod koji su stavili na tržište nije usaglašen, odmah preduzimaju korektivne mjere neophodne da taj proizvod usaglase, povuku ili opozovu, ako je to moguće, a ako proizvod predstavlja rizik, uvoznici odmah obavještavaju Ministarstvo, navodeći detalje, posebno, o neusaglašenosti i svim preduzetim korektivnim mjerama.

Uvoznici treba da, deset godina nakon isporuke proizvoda na tržište, čuvaju kopiju izjave, iz člana 14 ovog pravilnika, i da obezbijede da tehnička dokumentacija na zahtjev Ministarstva bude dostupna.

Uvoznici treba da na obrazloženi zahtjev, Ministarstvu dostave sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje usaglašenosti proizvoda na crnogorskom jeziku, i da sarađuju sa Ministarstvom, na njegov zahtjev, u vezi sa svim preduzetim radnjama za otklanjanje rizika koje predstavljaju proizvodi koje su isporučili na tržište.

Distributer

Član 9

Kada distributeri isporučuju proizvode na tržište, treba da postupaju sa dužnom pažnjom.

Prije isporuke proizvoda na tržište, distributeri treba da provjere da li proizvod nosi CE oznaku, u skladu sa članom 16 ovog pravilnika, da li je proizvod praćen dokumentima iz člana 6 stav 7, člana 14 i tačke 2.5. Priloga 1 Dio A, tačke 4 Priloga 1 Dio B i tačke 2 Priloga 1 Dio C, ovog pravilnika i uputstvima i bezbjednosnim informacijama na crnogorskom jeziku, kao i da su proizvođač i uvoznik ispunili zahtjeve iz člana 6 st. 5 i 6 i člana 8 stav 3 ovog pravilnika.

Ukoliko distributer smatra ili ima razlog da vjeruje da proizvod nije usaglašen sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 ovog pravilnika i Prilogom 1 ovog pravilnika, on ne može da isporučiti proizvod na tržište dok se ne usaglasi, a ako proizvod predstavlja rizik, distributer o tome obavještava proizvođača ili uvoznika i Ministarstvo.

Distributeri treba da obezbijede da, dok je proizvod pod njihovom odgovornošću, uslovi skladištenja ili transporta ne ugroze njegovu usaglašenost sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 ovog pravilnika i Priloga 1 ovog pravilnika.

Distributeri koji smatraju ili imaju razloga da vjeruju da proizvod koji su isporučili na tržištu nije usaglašen sa, obezbjeđuju da se preduzmu korektivne mjere neophodne da se taj proizvod usaglasi, povuče ili opozove, ako je to moguće.

Ako proizvod predstavlja rizik, distributeri odmah obavještavaju Ministarstvo, navodeći detalje, posebno, o neusaglašenosti i svim preduzetim korektivnim mjerama.

Distributeri treba, da na obrazloženi zahtjev Ministarstva, dostave sve informacije i dokumentaciju neophodnu za dokazivanje usaglašenosti proizvoda i da sarađuju sa Ministarstvom, na njegov zahtjev, o svakoj preduzetoj radnji za uklanjanje rizika koje predstavljaju proizvodi koje su isporučili na tržištu.

Zajedničke obaveze proizvođača, uvoznika i distributera

Član 10

Uvoznik ili distributer smatra se proizvođačem i ispunjava obaveze proizvođača iz člana 6 ovog pravilnika ako proizvod isporučuje na tržište pod svojim imenom ili zaštitnim znakom ili ako izmijeni proizvod koji je već isporučen na tržište na način koji može uticati na njegovu usaglašenost.

Privatni uvoznik

Član 11

Ako proizvođač ne ispuni obaveze za usaglašenost proizvoda, privatni uvoznik, prije stavljanja proizvoda u upotrebu, obezbjeđuje da je proizvod projektovan i proizveden u skladu sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 ovog pravilnika i Prilogom 1 ovog pravilnika i obezbjeđuje da se sprovedu obaveze proizvođača iz člana 6 st. 2, 3, 4, 7 i 9 ovog pravilnika.

Ako potrebna tehnička dokumentacija nije dostupna od proizvođača, privatni uvoznik treba da je izradi koristeći odgovarajuću stručnost.

Privatni uvoznik obezbjeđuje da su ime i adresa prijavljenog tijela koje je sprovelo ocjenu usaglašenosti proizvoda označeni na proizvodu.

Identifikacija privrednih subjekata

Član 12

Privredni subjekti treba da na zahtjev Ministarstvu identifikuju sljedeće:

- 1) privrednog subjekta koji im je isporučio proizvod;
- 2) privrednog subjekta kojem su isporučili proizvod.

Privredni subjekti treba da prezentuju informacije iz stava 1 ovog člana u periodu od deset godina nakon što im je proizvod isporučen i tokom deset godina nakon što su oni isporučili proizvod.

Privatni uvoznici, na zahtjev, identifikuju Ministarstvu privrednog subjekta koji im je isporučio proizvod.

Privatni uvoznici treba da prezentuju informacije iz stava 3 ovog člana u periodu od deset godina nakon što su snabdjeveni proizvodom.

III. USAGLAŠENOST PROIZVODA

Pretpostavka o usaglašenosti

Član 13

Pretpostavlja se da su proizvodi koji ispunjavaju zahtjeve harmonizovanih standarda ili njihovih djelova, čije su referentne oznake objavljene u Službenom listu Evropske unije, usaglašeni sa bitnim zahtjevima iz člana 4 stav 1 ovog pravilnika i Priloga 1 ovog pravilnika, koji su obuhvaćeni tim standardima ili njihovim djelovima.

EU izjava o usaglašenosti i izjava proizvođača ili uvoznika

Član 14

EU izjava o usaglašenosti je dokaz o ispunjavanju zahtjeva navedenih u članu 4 stav 1, ili člana 5 stav 4 tač. 2 i 3 ovog pravilnika.

EU izjava o usaglašenosti treba da ima model strukture utvrđen u Prilogu 4 ovog pravilnika, da sadrži elemente navedene u odgovarajućim modulima iz Priloga 10 ovog pravilnika, kao i iz Priloga 5 ovog pravilnika, i treba da se kontinuirano ažurira, i da bude prevedena na crnogorski jezik.

Sastavljanjem EU izjave o usklađenosti, proizvođač, privatni uvoznik ili lice koje adaptira motor iz člana 5 stav 4 tač. 2 i 3 ovog pravilnika, preuzima odgovornost za usaglašavanje proizvoda.

EU izjava o usaglašenosti iz stava 3 ovog člana, treba da prati sljedeće proizvode kada se isporučuju na tržište ili stavljaju u upotrebu:

- a) plovila;
- b) komponente kada se isporučuju na tržište odvojeno;
- c) pogonske motore.

Izjava proizvođača ili uvoznika za djelimično završeno plovilo sadrži elemente iz Priloga 3 ovog pravilnika i prati djelimično završeno plovilo i prevodi se na crnogorski jezik.

Opšti principi CE znaka

Član 15

CE znak ispunjava opšta načela utvrđena propisom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Proizvodi koji podliježu CE označavanju

Član 16

Sljedeći proizvodi podliježu CE označavanju kada se isporučuju na tržište ili u upotrebu:

- a) plovila;
- b) komponente;
- c) pogonski motori.

Proizvodi iz stava 1 ovog člana koji nose CE znak usaglašeni su sa tehničkim zahtjevima i sprovedenim postupcima ocjenjivanja usaglašenosti.

Pravila i uslovi za stavljanje CE znaka

Član 17

CE znak se postavlja vidljivo, čitko i neizbrisivo na proizvode iz člana 16 stav 1 ovog pravilnika, i to na način što se:

- 1) u slučaju komponenti, kada to nije moguće ili nije opravdano zbog veličine ili prirode proizvoda, postavlja na ambalažu i prateću dokumentaciju;
- 2) u slučaju plovila, postavlja na pločicu proizvođača plovila, odvojeno od identifikacionog broja plovila;
- 3) u slučaju pogonskog motora, postavlja na motor.

CE znak se stavlja prije isporuke proizvoda na tržište ili stavljanja u upotrebu, CE znak i identifikacioni broj iz stava 3 ovog člana može da prati piktogram ili druga oznaka koja ukazuje na poseban rizik ili upotrebu.

CE znak prati identifikacioni broj prijavljenog tijela, kada je to tijelo uključeno u fazu kontrole proizvodnje ili u ocjenjivanje usaglašenosti nakon izgradnje.

Identifikacioni broj prijavljenog tijela stavlja to tijelo ili, po njegovim uputstvima, proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik, ili lice iz člana 18 st. 2, 3 ili 4 ovog pravilnika.

IV. OCJENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

Primjenljivi postupci ocjenjivanja usaglašenosti

Član 18

Proizvođač primjenjuje postupke iz modula utvrđenih u čl. 19, 20 i 21 ovog pravilnika, prije isporuke na tržište proizvoda iz člana 2 stav 1 ovog pravilnika.

Privatni uvoznik primjenjuje postupak iz člana 22 ovog pravilnika prije stavljanja u upotrebu proizvoda iz člana 2 stav 1 ovog pravilnika, ako proizvođač nije sproveo ocjenjivanje usaglašenosti za taj proizvod.

Lice koje isporučuje na tržište ili stavlja u upotrebu pogonski motor ili plovilo nakon veće prepravke, kao i lice koje mijenja namjenu plovila, primjenjuje postupak iz člana 22 ovog pravilnika prije isporuke proizvoda na tržište ili stavljanja u upotrebu.

Lice koje isporučuje na tržište plovilo izgrađeno za sopstvenu upotrebu prije isteka roka od pet godina iz člana 2 stav 2 tačka 1 alineja 7 ovog pravilnika, primjenjuje postupak iz člana 22 ovog pravilnika prije isporuke proizvoda na tržište.

Projektovanje i izgradnja

Član 19

Za projektovanje i izgradnju plovila za rekreaciju, primjenjuju se sljedeći postupci:

- 1) za projektne kategorije A i B iz Priloga 1 Dio A tačka 1 ovog pravilnika:
 - a) za plovila za rekreaciju dužine trupa od 2,5 m do manje od 12 m, jedan od sljedećih modula:
 - modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda);
 - modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
 - modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
 - modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).
 - b) za plovila za rekreaciju dužine trupa od 12 m do 24 m, jedan od sljedećih modula:
 - modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
 - modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
 - modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).
- 2) Za projektnu kategoriju C iz Priloga 1 Dio A tačka 1 ovog pravilnika:
 - a) za plovila za rekreaciju dužine trupa od 2,5 m do manje od 12 m, jedan od sljedećih modula:
 - ako su ispunjeni zahtjevi harmonizovanih standarda koji se odnose na Prilog 1 Dio A tač 3.2 i 3.3 ovog pravilnika: modul A (interna kontrola proizvodnje), modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda), modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F, modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda) ili modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta);
 - ako nisu ispunjeni zahtjevi harmonizovanih standarda koji se odnose na Prilog 1 Dio A tač 3.2 i 3.3 ovog pravilnika: modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda), modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F, modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda) ili modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta);
 - b) za plovila za rekreaciju dužine trupa od 12 m do 24 m, jedan od sljedećih modula:
 - modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
 - modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
 - modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).
- 3) Za projektnu kategoriju D iz Priloga 1 Dio A tačka 1 ovog pravilnika, za plovila za rekreaciju dužine trupa od 2,5 m do 24 m, jedan od sljedećih modula:
 - modul A (interna kontrola proizvodnje);
 - modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda);
 - modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
 - modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda).

Za projektovanje i izgradnju plovila za ličnu upotrebu, primjenjuje se jedan od sljedećih modula iz Priloga 10 ovog pravilnika:

- 1) modul A (interna kontrola proizvodnje);
- 2) modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda);
- 3) modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
- 4) modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
- 5) modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).

Za projektovanje i izgradnju komponenti, primjenjuje se jedan od sljedećih modula iz Priloga 10 ovog pravilnika:

- 1) modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
- 2) modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
- 3) modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).

Emisija izduvnih gasova

Član 20

Za emisiju izduvnih gasova, za proizvode iz člana 2 stav 1 tač. 4 i 5 ovog pravilnika, proizvođač motora primjenjuje sljedeće postupke iz Priloga 10 ovog pravilnika:

1) kada se ispitivanja sprovode upotrebom harmonizovanog standarda, jedan od sljedećih modula:

- modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
- modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
- modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).

2) kada se ispitivanja sprovode bez upotrebe harmonizovanog standarda, jedan od sljedećih modula:

- modul B (EU ispitivanje tipa) u kombinaciji sa modulom C, D, E ili F;
- modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda).

Emisija buke

Član 21

Za emisiju buke za plovila za rekreaciju sa pogonskim motorima sa krmnim pogonom bez integrisanog izduvnog sistema ili unutrašnjim pogonskim motorima, kao i za plovila za rekreaciju sa pogonskim motorima sa krmnim pogonom bez integrisanog izduvnog sistema ili sa unutrašnjim pogonskim motorima koja se nakon veće prepravke stavljaju na tržište u roku od pet godina od dana prepravke, proizvođač primjenjuje sljedeće postupke iz Priloga 10 ovog pravilnika:

1) kada se ispitivanja sprovode upotrebom harmonizovanog standarda za mjerenje buke, jedan od sljedećih modula:

- modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda);
- modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
- modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).

2) kada se ispitivanja sprovode bez upotrebe harmonizovanog standarda za mjerenje buke, modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda).

3) kada se Froudov broj i metod odnosa snage i deplasmana koriste za procjenu, jedan od sljedećih modula:

- modul A (interna kontrola proizvodnje);
- modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
- modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta).

Za emisiju buke za plovila za ličnu upotrebu, vanbrodske pogonske motore i krmene pogonske motore sa integralnim izduvnim sistemima namijenjene za ugradnju na plovila za rekreaciju, proizvođač plovila za ličnu upotrebu ili proizvođač motora primjenjuje sljedeće postupke iz Priloga 10 ovog pravilnika:

1) kada se ispitivanja vrše upotrebom harmonizovanog standarda za mjerenje buke, jedan od sljedećih modula:

- modul A1 (interna kontrola proizvodnje sa nadziranom ispitivanjem proizvoda);
- modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda);
- modul H (usaglašenost zasnovana na potpunom osiguranju kvaliteta);

2) kada se ispitivanja vrše bez upotrebe harmonizovanog standarda za mjerenje buke, modul G (usaglašenost zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda).

Ocjena usaglašenosti nakon izgradnje

Član 22

Ocjenjivanje usaglašenosti sprovodi se na način utvrđen u Prilogu 5 ovog pravilnika za potrebe privatnog uvoza, isporuke na tržište ili stavljanja u upotrebu proizvoda nakon veće prepravke ili promjene namjene plovila u skladu sa članom 18 ovog pravilnika.

Kada se koristi modul B iz Priloga 10 ovog pravilnika, EU ispitivanje tipa sprovodi se na način utvrđen u tački 2 stav 1 podtačka 2 modula B ovog pravilnika.

Tip proizvodnje iz modula B može da obuhvati nekoliko verzija proizvoda, pod uslovom da:

- 1) razlike između verzija ne utiču na nivo bezbjednosti i ostale zahtjeve u vezi sa karakteristikama proizvoda; i
- 2) se verzije proizvoda navode u odgovarajućem EU sertifikatu o ispitivanju tipa, po potrebi, kroz izmjene originalnog sertifikata.

Kada se koristi modul A1 iz Priloga 10 ovog pravilnika, provjere proizvoda sprovode se na jednom ili više plovila koja predstavljaju proizvodnju proizvođača, pri čemu se primjenjuju i dodatni zahtjevi utvrđeni u Prilogu 6 ovog pravilnika.

Mogućnost korišćenja akreditovanih internih tijela iz modula A1 i C1 Priloga 10 ovog pravilnika se ne primjenjuje.

Kada se koristi modul F iz Priloga 10 ovog pravilnika, postupak iz Priloga 7 ovog pravilnika primjenjuje se za ocjenjivanje usaglašenosti sa zahtjevima koji se odnose na emisiju izduvnih gasova.

Kada se koristi modul C Priloga 10 ovog pravilnika, u pogledu ocjenjivanja koji se odnose na emisiju izduvnih gasova, ako proizvođač ne sprovodi aktivnosti u skladu sa relevantnim sistemom kvaliteta iz modula H Priloga 10 ovog pravilnika, prijavljeno tijelo koje odabere proizvođač sprovodi provjere proizvoda ili obezbjeđuje njihovo sprovođenje u nasumičnim intervalima koje odredi to tijelo, radi provjere kvaliteta internih provjera proizvoda.

Kada se nivo kvaliteta utvrdi kao nezadovoljavajući ili kada je potrebno provjeriti tačnost podataka koje dostavlja proizvođač, primjenjuje se postupak utvrđen u Prilogu 8 ovog pravilnika.

Tehnička dokumentacija

Član 23

Tehnička dokumentacija iz člana 6 stav 2 ovog pravilnika sadrži sve relevantne podatke i detalje o sredstvima koja proizvođač koristi radi obezbjeđivanja usaglašenosti proizvoda sa zahtjevima iz člana 4 stav 1 ovog pravilnika i Priloga 1 ovog pravilnika.

Tehnička dokumentacija posebno sadrži dokumente utvrđene u Prilogu 9 ovog pravilnika.

Tehnička dokumentacija omogućava jasno razumijevanje projektovanja, izrade, rada i ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda.

V. PRIJAVLJIVANJE TIJELA ZA OCJENU USAGLAŠENOSTI

Prijavljivanje

Član 24

Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije o tijelima ovlaštenim za obavljanje poslova ocjenjivanja usaglašenosti od strane trećih lica u skladu sa ovim pravilnikom.

Tijelo ovlašćeno za prijavljivanje

Član 25

Ministarstvo uspostavlja i sprovodi postupke za ocjenjivanje i prijavljivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kao i za praćenje prijavljenih tijela u pogledu ispunjavanja zahtjeva iz člana 26 ovog pravilnika.

Ministarstvo može da odluči da ocjenjivanje i praćenje prijavljenih tijela iz stava 1 ovog člana sprovodi tijelo nadležno za poslove akreditacije u Crnoj Gori.

Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju o postupcima za ocjenjivanje i prijavljivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti i praćenje prijavljenih tijela, kao i o svim izmjenama tih postupaka.

Zahtjevi za prijavljena tijela

Član 26

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti ispunjava zahtjeve, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti je tijelo treće strane, nezavisno od organizacije ili proizvođača koji ocjenjuje, uključujući i tijela koja pripadaju poslovnim ili profesionalnim udruženjima koja predstavljaju preduzeća uključena u projektovanje, proizvodnju, nabavku, montiranje, upotrebu ili održavanje proizvoda koje ocjenjuju, pod uslovom da se dokaže njihova nezavisnost i odsustvo sukoba interesa.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti, njegov najviši nivo rukovodstva i zaposleni odgovorni za ocjenjivanje usaglašenosti ne može da budu projektant, proizvođač, dobavljač, monter, kupac, vlasnik, korisnik ili održavalac proizvoda koje ocjenjuju, niti zastupnik bilo koje od tih strana, što ne isključuje upotrebu ocijenjenih proizvoda koji su neophodni za rad tog tijela ili upotrebu tih proizvoda u lične svrhe.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti, njegov najviši nivo rukovodstva i zaposleni odgovorni za ocjenjivanje usaglašenosti nijesu direktno uključeni u projektovanje, proizvodnju, stavljanje na tržište, montiranje, upotrebu ili održavanje tih proizvoda, niti predstavljaju strane koje sprovode te aktivnosti.

Rukovodstvo i zaposleni u tijelu za ocjenjivanje usaglašenosti ne sprovode aktivnosti koje mogu da utiču na njihovu nezavisnost prosuđivanja ili integritet u odnosu na aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti za koje su prijavljeni, što se posebno odnosi na konsultantske usluge.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti obezbjeđuje da aktivnosti njegovih ogranaka ili podizvođača ne utiču na povjerljivost, objektivnost ili nepristrasnost aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti i zaposleni u tom tijelu sprovode aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti sa najvišim stepenom profesionalnog integriteta i tehničke kompetentnosti u specifičnoj oblasti.

Zaposleni u tijelu za ocjenjivanje usaglašenosti nezavisni su od svih pritisaka i podsticaja, posebno finansijskih, koji mogu uticati na procjenu ili rezultate aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti, naročito od lica ili grupa lica zainteresovanih za rezultate tih aktivnosti.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti je sposobno da obavlja zadatke ocjenjivanja usaglašenosti koji su mu dodijeljeni u skladu sa čl. 18 do 23 ovog pravilnika i u vezi sa kojima je prijavljeno, bez obzira na to da li te zadatke obavlja samostalno ili se oni obavljaju u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti u svakom trenutku, za svaki postupak ocjenjivanja usaglašenosti i svaku vrstu ili kategoriju proizvoda u vezi sa kojom je prijavljeno, ima na raspolaganju:

- 1) stručna lica sa tehničkim znanjem i odgovarajućim iskustvom za obavljanje poslova ocjenjivanja usaglašenosti;
- 2) opise postupaka u skladu sa kojima se sprovodi ocjenjivanje usaglašenosti, čime se obezbjeđuje transparentnost i mogućnost ponavljanja tih postupaka, uključujući odgovarajuće politike i postupke koji razdvajaju zadatke koje sprovodi kao prijavljeno tijelo od drugih aktivnosti;
- 3) postupke za obavljanje aktivnosti koji uzimaju u obzir veličinu preduzeća, sektor u kojem posluje, njegovu strukturu, stepen složenosti tehnologije proizvoda i masovnu ili serijsku prirodu proizvodnog procesa.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti ima neophodna sredstva za odgovarajuće obavljanje tehničkih i administrativnih zadataka povezanih sa aktivnostima ocjenjivanja usaglašenosti i ima pristup neophodnoj opremi ili objektima.

Zaposlena lica u tijelu za ocjenjivanje usaglašenosti odgovorna za sprovođenje aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti imaju:

- 1) odgovarajuću tehničku i stručnu obuku koja obuhvata sve aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti u vezi sa kojima je tijelo prijavljeno;
- 2) zadovoljavajuće poznavanje zahtjeva za ocjenjivanja koja sprovode i adekvatna ovlaštenja za sprovođenje tih ocjenjivanja;
- 3) odgovarajuće znanje i razumijevanje bitnih zahtjeva, primjenjivih harmonizovanih standarda, relevantnog zakonodavstva Evropske unije o harmonizaciji i relevantnog crnogorskog zakonodavstva;
- 4) sposobnost sastavljanja sertifikata, zapisnika i izvještaja koji potvrđuju da su ocjenjivanja izvršena.

Nepristrasnost tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, njegovog najvišeg rukovodstva i zaposlenih koji sprovode ocjenjivanje je zagarantovana.

Naknada najvišeg rukovodstva i zaposlenih koji sprovodi ocjenjivanje ne zavisi od broja sprovedenih ocjenjivanja ili od rezultata tih ocjenjivanja.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti ima zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti.

Zaposleni u tijelu za ocjenjivanje usaglašenosti čuvaju profesionalnu tajnu u pogledu svih informacija dobijenih tokom obavljanja zadataka u skladu sa čl. 18 do 23 ovog pravilnika, osim u odnosu na nadležne organe, pri čemu su prava intelektualne svojine zaštićena.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti učestvuje u relevantnim aktivnostima standardizacije i aktivnostima koordinacione grupe prijavljenih tijela koju je osnovala Evropska komisija, ili obezbjeđuje da zaposleni budu informisani o tim aktivnostima.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti primjenjuje kao opšte smjernice administrativne odluke i dokumente nastale kao rezultat rada koordinacione grupe prijavljenih tijela.

Pretpostavka usaglašenosti

Član 27

Ako se za tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti utvrdi usaglašenost sa kriterijumima iz relevantnih harmonizovanih standarda ili njihovih djelova, čije su referentne oznake objavljene u Službenom listu Evropske unije, pretpostavlja se da je to tijelo usaglašeno sa zahtjevima iz člana 26 ovog pravilnika, u mjeri u kojoj ti harmonizovani standardi pokrivaju te zahtjeve.

Podružnice i podizvođači prijavljenih tijela

Član 28

Kada prijavljeno tijelo povjeri određene poslove u vezi sa ocjenjivanjem usaglašenosti podizvođaču ili ogranku, ono obezbjeđuje da taj podizvođač ili ogranak ispunjava zahtjeve iz člana 26 ovog pravilnika i o tome obavještava Ministarstvo.

Prijavljeno tijelo preuzima punu odgovornost za zadatke koje obavljaju podizvođači ili ogranci, bez obzira na njihovo sjedište.

Aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti mogu se povjeriti podizvođaču ili ogranku samo uz saglasnost klijenta.

Prijavljeno tijelo čuva i stavlja na uvid Ministarstvu relevantnu dokumentaciju o ocjenjivanju kvalifikacija podizvođača ili ogranka, kao i o poslovima koje oni obavljaju u skladu sa čl. 18 do 23 ovog pravilnika.

Zahtjev za prijavljivanje

Član 29

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti sa sjedištem u Crnoj Gori podnosi zahtjev za prijavljivanje Ministarstvu.

Uz zahtjev se prilaže opis aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti, modul ili moduli ocjenjivanja usaglašenosti i proizvod ili proizvodi za koje je to tijelo osposobljeno, kao i sertifikat o akreditaciji, ako postoji, koji izdaje tijelo nadležno za poslove akreditacije u Crnoj Gori, a kojim se potvrđuje da tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti ispunjava zahtjeve iz člana 26 ovog pravilnika.

Ako tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti ne može da dostavi sertifikat o akreditaciji, Ministarstvu dostavlja svu dokumentaciju potrebnu za provjeru, priznavanje i redovno praćenje njegove usaglašenosti sa zahtjevima iz člana 26 ovog pravilnika.

Procedura prijavljivanja

Član 30

Ministarstvo prijavljuje samo tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja ispunjavaju zahtjeve iz člana 26 ovog pravilnika.

Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije putem sredstva za elektronsko prijavljivanje koji je razvila i kojim upravlja Evropska komisija.

Prijava sadrži podatke o aktivnostima ocjenjivanja usaglašenosti, modulu ili modulima ocjenjivanja usaglašenosti, proizvodu ili proizvodima na koje se odnosi i relevantnu potvrdu o kompetentnosti.

Kada se prijavljivanje ne zasniva na sertifikatu o akreditaciji iz člana 29 stav 2 ovog pravilnika, Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji i državama članicama Evropske unije dokumentovane dokaze koji potvrđuju kompetentnost tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kao i mjere uspostavljene radi redovnog praćenja tog tijela i njegovog ispunjavanja zahtjeva iz člana 26 ovog pravilnika.

Tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti obavlja aktivnosti prijavljenog tijela pod uslovom da Evropska komisija ili države članice Evropske unije ne ulože prigovor u roku od dvije sedmice od dana prijavljivanja kada se koristi sertifikat o akreditaciji, odnosno u roku od dva mjeseca od dana prijavljivanja kada se akreditacija ne koristi.

Prijavljenim tijelom smatra se samo ono tijelo za koje u rokovima iz prethodnog stava nije bilo uloženi prigovora.

Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije o svim promjenama u vezi sa prijavljivanjem.

Identifikacioni brojevi prijavljenih tijela

Član 31

Ministarstvo dodjeljuje identifikacioni broj prijavljenom tijelu koje je prijavljeno za sprovođenje aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti nakon izgradnje.

Izmjene prijave

Član 32

Kada utvrdi ili sazna da prijavljeno tijelo više ne ispunjava zahtjeve iz člana 26 ovog pravilnika ili da ne ispunjava svoje obaveze, Ministarstvo ograničava, suspenduje ili povlači prijavu, zavisno od stepena neispunjavanja tih zahtjeva ili obaveza, i o tome odmah obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije.

U slučaju ograničenja, suspenzije ili povlačenja prijave, kao i kada Ministarstvo ukine rješenje o imenovanju prijavljenog tijela, Ministarstvo preduzima odgovarajuće mjere radi obezbjeđivanja da dokumentaciju tog tijela preuzme drugo prijavljeno tijelo ili da ta dokumentacija bude dostupna nadležnim organima za prijavljivanje i nadzor nad tržištem na njihov zahtjev.

Utvrđivanje kompetentnosti prijavljenih tijela

Član 33

Evropska komisija istražuje sve slučajeve u kojima sumnja ili u kojima joj se skrene pažnja na sumnju u kompetentnost prijavljenog tijela ili na neispunjavanje zahtjeva i obaveza tog tijela.

Ministarstvo, na zahtjev, dostavlja Evropskoj komisiji sve informacije koje se odnose na pravni osnov za prijavljivanje ili održavanje kompetentnosti tog tijela.

Kada Evropska komisija utvrdi da prijavljeno tijelo ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za prijavljivanje, ona donosi akt kojim se od Ministarstva zahtijeva preduzimanje neophodnih korektivnih mjera ili povlačenje prijave.

Sprovođenje postupaka ocjenjivanja usaglašenosti

Član 34

Ocjenjivanje usaglašenosti sprovodi se u skladu sa postupcima iz čl. 18 do 23 ovog pravilnika.

Postupak ocjenjivanja usaglašenosti sprovodi se na način kojim se ne stvara nepotrebno opterećenje za privredne subjekte i privatne uvoznike.

Prilikom ocjenjivanja usaglašenosti uzimaju se u obzir veličina preduzeća, sektor u kojem posluje, njegova struktura, stepen složenosti tehnologije proizvoda i masovna ili serijsku priroda proizvodnog procesa, uz obezbjeđivanje nivoa zaštite koji se zahtijeva za usaglašenost proizvoda sa ovim pravilnikom.

Ako se u postupku utvrdi da proizvođač ili privatni uvoznik ne ispunjava zahtjeve iz člana 4 stav 1 i Priloga 1 ovog pravilnika ili iz odgovarajućih harmonizovanih standarda, sertifikat o usaglašenosti se ne izdaje do preduzimanja odgovarajućih korektivnih mjera.

Ako se tokom praćenja usaglašenosti nakon izdavanja sertifikata utvrdi da proizvod više nije usaglašen, sprovode se odgovarajuće korektivne mjere, a izdati sertifikat se, u zavisnosti od stepena neusaglašenosti, suspenduje ili povlači.

Ako se korektivne mjere ne preduzmu ili ne daju odgovarajući rezultat, važenje sertifikata se ograničava, suspenduje ili povlači.

Postupak po prigovorima

Član 35

Protiv odluka donijetih u postupku ocjenjivanja usaglašenosti obezbjeđuje se pravo na prigovor u skladu sa pravilima rada prijavljenog tijela i propisom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Član 36

Razmjena informacija o ocjenjivanju usaglašenosti

Podaci o odbijanju, ograničenju, suspenziji ili povlačenju sertifikata, okolnostima koje utiču na obim i uslove prijavljivanja, kao i informacije o aktivnostima ocjenjivanja usaglašenosti, uključujući prekogranične aktivnosti i povjeravanje poslova podizvođačima, dostavljaju se Ministarstvu.

Informacije o negativnim, a na zahtjev i o pozitivnim rezultatima ocjenjivanja usaglašenosti, razmjenjuju se između tijela koja obavljaju slične poslove ocjenjivanja usaglašenosti za iste vrste proizvoda.

Razmjena iskustava

Član 37

Ministarstvo učestvuje u razmjeni iskustava između nadležnih organa država članica Evropske unije zaduženih za politiku prijavljivanja, koju organizuje Evropska komisija.

Koordinacija prijavljenih tijela

Član 38

Koordinacija i saradnja između prijavljenih tijela obezbjeđuje se kroz učešće u radu sektorske grupe ili grupa prijavljenih tijela koje organizuje Evropska komisija.

VI. POSTUPAK SA PROIZVODIMA KOJI PREDSTAVLJAJU RIZIK I FORMALNU NEUSAGLAŠENOST

Postupak sa proizvodima koji predstavljaju rizik na nacionalnom nivou

Član 39

Kada Ministarstvo ima dovoljno razloga da vjeruje da proizvod predstavlja rizik po zdravlje ili bezbjednost lica, imovinu ili životnu sredinu, ono sprovodi ocjenjivanje u vezi sa tim proizvodom, obuhvatajući relevantne zahtjeve utvrđene ovim pravilnikom.

Relevantni privredni subjekti ili privatni uvoznik sarađuju, po potrebi, sa Ministarstvom.

Kada Ministarstvo tokom ocjenjivanja iz stava 1 ovog člana utvrdi da proizvod nije usaglašen sa zahtjevima, ono bez odlaganja zahtijeva od relevantnog privrednog subjekta ili privatnog uvoznika preduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera radi usaglašavanja proizvoda sa tim zahtjevima, povlačenja proizvoda sa tržišta ili njegovog opoziva u razumnom roku, srazmjerno prirodi rizika.

Ministarstvo obavještava relevantno prijavljeno tijelo o nalazima iz stava 3 ovog člana.

Kada se utvrdi da neusaglašenost nije ograničena na teritoriju Crne Gore, Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije o rezultatima ocjenjivanja i radnjama koje se zahtijevaju od relevantnog privrednog subjekta.

Privredni subjekt obezbjeđuje preduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera u vezi sa svim proizvodima koje je isporučio na tržište Crne Gore.

Privatni uvoznik obezbjeđuje preduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera u vezi sa proizvodom koji je uvezao u Crnu Goru za sopstvenu upotrebu.

Ako relevantni privredni subjekt ne preduzme adekvatne korektivne mjere u roku iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo preduzima sve odgovarajuće privremene mjere radi zabrane ili ograničavanja dostupnosti proizvoda na tržištu Crne Gore, povlačenja proizvoda sa tržišta ili njegovog opoziva.

Ako privatni uvoznik ne preduzme adekvatne korektivne mjere, Ministarstvo preduzima odgovarajuće privremene mjere radi zabrane stavljanja proizvoda u upotrebu ili zabrane odnosno ograničavanja upotrebe proizvoda na teritoriji Crne Gore.

Ministarstvo bez odlaganja obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije o mjerama preduzetim u skladu sa st. 8 i 9 ovog člana.

Informacije iz stava 10 ovog člana obuhvataju sve dostupne detalje, a posebno podatke neophodne za identifikaciju neusaglašenog proizvoda, porijeklo proizvoda, prirodu utvrđene neusaglašenosti i rizik, prirodu i trajanje preduzetih mjera, kao i argumente koje iznosi relevantni privredni subjekt ili privatni uvoznik.

Ministarstvo u informacijama iz stava 10 ovog člana posebno navodi da li je neusaglašenost nastala zbog:

- 1) neispunjavanja zahtjeva u vezi sa zdravljem ili bezbjednošću lica, zaštitom imovine ili životne sredine, propisanih ovim pravilnikom; ili
- 2) nedostataka u harmonizovanim standardima iz člana 13 ovog pravilnika na osnovu kojih se dodjeljuje pretpostavka o usaglašenosti.

Kada druga država članica Evropske unije pokrene postupak, Ministarstvo bez odlaganja obavještava Evropsku komisiju i države članice Evropske unije o svim usvojenim mjerama i dodatnim informacijama kojima raspolaže u vezi sa neusaglašenošću tog proizvoda, a u slučaju neslaganja sa prijavljenom mjerom, i o svojim prigovorima.

Ako u roku od tri mjeseca od dana prijema informacija iz stava 10 ovog člana država članica Evropske unije ili Evropska komisija ne uloge prigovor u vezi sa privremenom mjerom koju preduzima Ministarstvo, ta mjera se smatra opravdanom.

Ministarstvo obezbjeđuje da se bez odlaganja preduzmu odgovarajuće restriktivne mjere u vezi sa tim proizvodom, kao što je povlačenje proizvoda sa tržišta.

Zaštitne mjere Evropske unije

Član 40

Kada se, po završetku postupka iz člana 39 st. 6, 7, 8 i 9 ovog pravilnika, ulože prigovori na mjeru koju preduzima Ministarstvo, ili kada Evropska komisija smatra da je ta mjera u suprotnosti sa zakonodavstvom Evropske unije, Evropska komisija bez odlaganja sprovodi konsultacije sa Ministarstvom i relevantnim privrednim subjektom ili privatnim uvoznikom i ocjenjuje preduzetu mjeru.

Ako se mjera koju preduzima Ministarstvo utvrdi kao opravdana, Ministarstvo preduzima mjere neophodne radi povlačenja neusaglašenog proizvoda sa tržišta Crne Gore i o tome obavještava Evropsku komisiju.

Ako se mjera iz stava 2 ovog člana utvrdi kao neopravdana, Ministarstvo povlači tu mjeru.

Formalna neusaglašenost

Član 41

Izuzetno od člana 39 ovog pravilnika, ako Ministarstvo utvrdi neku od sljedećih nepravilnosti, može da zahtijeva od odgovarajućeg privrednog subjekta ili privatnog uvoznika da otkloni formalnu neusaglašenost, ako je:

- 1) CE znak postavljen suprotno čl. 15, 16 ili 17 ovog pravilnika;
- 2) CE znak iz člana 16 ovog pravilnika izostavljen;
- 3) EU izjava o usaglašenosti ili izjava iz Priloga 3 ovog pravilnika izostavljena;
- 4) EU izjava o usaglašenosti ili izjava iz Priloga 3 ovog pravilnika nepravilno sastavljena;
- 5) tehnička dokumentacija nedostupna ili nepotpuna;
- 6) informacija iz člana 6 stav 6 ili člana 8 stav 3 ovog pravilnika netačna, nepotpuna ili izostavljena;
- 7) drugi formalni zahtjev iz člana 6 ili člana 8 ovog pravilnika neispunjen.

Ako se formalna neusaglašenost iz stava 1 ovog člana ne otkloni, Ministarstvo preduzima sve odgovarajuće mjere radi ograničavanja ili zabrane isporuke proizvoda na tržište, obezbjeđivanja njegovog povlačenja ili opoziva sa tržišta, odnosno zabrane ili ograničavanja upotrebe proizvoda koji privatni uvoznik uvozi za sopstvenu upotrebu.

Prilozi

Član 42

Prilozi 1 do 10 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Odložena primjena

Član 43

Odredbe čl. 24 do 40 ovog pravilnika primjenjuju se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

VII. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 44

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj pravilnik prenijeta je Direktiva 2013/53/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. novembra 2013. godine o rekreativnim plovilima i plovilima za ličnu upotrebu i o stavljanju van snage Direktive Savjeta 94/25/EZ.

Broj: 02/1-345/26-1256/1

Podgorica, 15. juna 2026. godine

Ministar,
Filip Radulović, s.r.

OSNOVNI ZAHTJEVI

A. Osnovni zahtjevi za projektovanje i izradu proizvoda iz člana 2 stav 1 ovog pravilnika

1. PROJEKTNE KATEGORIJE PLOVILA			
	Projektna kategorija	Snaga vjetra (Beaufort scale)	Značajna visina talasa (H $\frac{1}{3}$, meters)
	A	veće od 8	Veće od 4
	B	do, i uključujući, 8	do, i uključujući, 4
	C	do, i uključujući, 6	do, i uključujući, 2
	D	do, i uključujući, 4	do, i uključujući, 0,3
Objašnjenja:			
	A	Plovilo za rekreaciju projektne kategorije A smatra se projektovanim za vjetrove koji mogu premašiti silu vjetra 8 (Boforova skala) i značajnu visinu talasa od 4 m i više, ali isključujući abnormalne uslove, kao što su oluja, žestoka oluja, uragan, tornado i ekstremni morski uslovi ili zalutali talasi.	
	B	Plovilo za rekreaciju projektne kategorije B smatra se projektovanim za snagu vjetra do i uključujući 8 i značajnu visinu talasa do i uključujući 4 m.	
	C	Plovilo projektne kategorije C smatra se projektovanim za snagu vjetra do i uključujući 6 i značajnu visinu talasa do i uključujući 2 m.	
	D	Plovilo projektne kategorije D smatra se projektovanim za snagu vjetra do i uključujući 4 i značajnu visinu talasa do i uključujući 0,3 m, sa povremenim talasima maksimalne visine 0,5 m.	
Plovila svih projektnih kategorija dizajna treba da budu projektovana i izrađena tako da izdrže parametre u pogledu stabilnosti, plovnosti i drugih relevantnih osnovnih zahtjeva navedenih u ovom prilogu, i imati dobre karakteristike upravljanja.			
2. OPŠTI ZAHTJEVI			
2.1. Identifikacija plovila			
Sva plovila treba da budu obilježena identifikacionim brojem koji uključuje sljedeće informacije:			
	1)	oznaku države proizvođača;	
	2)	jedinstvena oznaku proizvođača koju dodjeljuje Ministarstvo;	
	3)	jedinstveni serijski broj;	
	4)	mjesec i godinu proizvodnje;	
	5)	godinu modela.	
2.2. Pločica graditelja plovila			
Sva plovila treba da imaju trajno pričvršćenu pločicu, postavljenu odvojeno od identifikacionog broja plovila, koja sadrži najmanje sljedeće informacije:			
	a)	naziv proizvođača, registrovani trgovinski naziv ili registrovani zaštitni znak, kao i kontakt adresa;	
	b)	CE znak, kako je predviđeno u članu 17 ovog pravilnika;	
	c)	projektna kategorija plovila u skladu sa odjeljkom 1 ovog Priloga;	
	d)	najveće preporučeno opterećenje, kako je definisano od strane proizvođača prema tački 3.6 ovog priloga, isključujući težinu sadržaja fiksnih rezervoara kada su puni;	
	e)	broj osoba koje proizvođač preporučuje, a za koje je plovilo projektovano.	
U slučaju ocjene nakon izgradnje, kontakt informacije i zahtjevi navedeni u tački 2.2.a ovog priloga			

	uključuju i one od prijavljenog tijela koje je izvršilo ocjenu usaglašenosti.
2.3.	Zaštita od pada sa plovila i sredstva za ponovno ukrcavanje Plovila treba da budu projektovana tako da se smanje rizici od pada sa plovila i da se olakša ponovno ukrcavanje. Sredstva za ponovno ukrcavanje treba da budu dostupna ili tako postavljena da ih lice u vodi može aktivirati bez pomoći.
2.4.	Vidljivost sa glavnog mjesta za upravljanje Za plovila za rekreaciju, glavno mjesto za upravljanje treba da obezbijedi rukovaocu, u normalnim uslovima upotrebe (brzina i opterećenje), dobru vidljivost u svim smjerovima.
2.5.	Uputstvo za upotrebu Svaki proizvod treba da ima uputstvo za upotrebu u skladu sa članom 6 stav 7 i članom 8 stav 4 ovog pravilnika. Uputstvo treba da sadrži sve informacije neophodne za bezbjedno korišćenje proizvoda, sa posebnim osvrtom na podešavanje, održavanje, redovan rad, prevenciju rizika i upravljanje rizicima.
3.	INTEGRITET I STRUKTURNI ZAHTJEVI
3.1.	Struktura Izbor i kombinacija materijala i njegova konstrukcija treba da obezbijedi da je plovilo dovoljno čvrsto u svakom pogledu. Posebna pažnja treba da se posveti projektnoj kategoriji u skladu sa odjeljkom 1 ovog priloga, i maksimalnom opterećenju koje preporučuje proizvođač u skladu sa tačkom 3.6 ovog priloga.
3.2.	Stabilnost i nadvođe Plovilo treba da ima dovoljnu stabilnost i nadvođe, uzimajući u obzir njegovu projektnu kategoriju u skladu sa odjeljkom 1 ovog priloga i najveće opterećenje koje preporučuje proizvođač u skladu sa tačkom 3.6 ovog priloga.
3.3.	Uzgon i putanje Plovilo treba da bude konstruisano tako da obezbijedi karakteristike plovnosti prikladne njegovoj projektnoj kategoriji u skladu sa odjeljkom 1 ovog priloga i najvećim opterećenjem koje preporučuje proizvođač u skladu sa tačkom 3.6 ovog priloga. Sva višetrupna plovila za rekreaciju podložna prevrtanju treba da imaju dovoljnu plovnost da ostanu na površini u obrnutom položaju. Plovila dužine manje od 6 metara koja su podložna potapanju kada se koriste u svojoj kategoriji dizajna treba da budu opremljena odgovarajućim sredstvima za plutanje u potopljenom stanju.
3.4.	Otvori na trupu, palubi i nadgrađu Otvori na trupu, palubi(ama) i nadgrađu ne smiju narušiti strukturalni integritet plovila ili njegovu vodonepropusnost kada su zatvoreni. Prozori, bočni otvori, vrata i poklopci grotla treba da izdrže pritisak vode koji se može očekivati na njihovoj specifičnoj poziciji, kao i tačkasta opterećenja koja nastaju zbog težine osoba koje se kreću po palubi. Prolazi kroz trup projektovani da omoguće prolaz vode u trup ili izvan trupa, ispod vodene linije koja odgovara maksimalnom preporučenom opterećenju proizvođača u skladu sa tačkom 3.6 ovog priloga, treba da budu opremljeni sredstvom za zatvaranje koje treba da bude lako dostupno.
3.5.	Naplavljivanje Sva plovila treba da budu projektovana tako da se rizik od potonuća svede na minimum. Gdje je to prikladno, posebna pažnja treba da se posveti: a) kokpitima i zdencima, koji bi trebalo da se sami prazne ili da imaju druge načine da se voda ne zadržava u unutrašnjosti plovila; b) ventilacionim priključcima; c) uklanjanje vode pumpama ili drugim sredstvima.
3.6.	Najveće preporučeno opterećenje definisano od proizvođača Maksimalno preporučeno opterećenje (gorivo, voda, provijant, ostala oprema i lica (u kilogramima)) za koje je plovilo projektovano, proizvođač utvrđuje u skladu sa projektnom kategorijom (odjeljak 1 ovog priloga) stabilnošću i nadvođem (tačka 3.2 ovog priloga) i plovnosti i uzgonom (tačka 3.3 ovog priloga).

3.7.	Postavljanje splavi za spasavanje	
	Sva plovila za rekreaciju projektne kategorija A i B, i plovila za rekreaciju projektne kategorija C i D duža od 6 metara treba da imaju jedno ili više mjesta za postavljanje splavi za spasavanje dovoljno velikih da prime broj lica za koji je plovilo za rekreaciju projektovano, kako preporučuje proizvođač. Mjesta za postavljanje splavova za spasavanje treba da budu lako dostupna u svakom trenutku.	
3.8.	Mogućnost evakuacije	
	Sva nastanjiva višetrupna plovila za rekreaciju koja su podložna prevrtanju treba da imaju prikladna sredstva za bijeg u slučaju prevrtanja. Ako postoji sredstvo za bijeg koje je predviđeno za upotrebu u obrnutom položaju, ono ne smije ugroziti strukturu (tačka 3.1 ovog priloga), stabilnost (tačka 3.2 ovog priloga) ili plovnost (tačka 3.3 ovog priloga), bez obzira da li je plovilo uspravno ili obrnuto. Sva nastanjiva plovila za rekreaciju treba da imaju prikladna sredstva za bijeg u slučaju požara.	
3.9.	Sidrenje, vezivanje i tegljenje	
	Sva plovila, uzimajući u obzir njihovu projektnu kategoriju i karakteristike, treba da budu opremljena jednom ili više jakih tačaka ili drugim sredstvima koja mogu bezbjedno prihvatiti opterećenja sidrenja, privezivanja i tegljenja.	
4.	KARAKTERISTIKE UPRAVLJANJA	
	Proizvođač treba da osigura da su karakteristike upravljanja plovilom zadovoljavajuće sa najjačim pogonskim motorom za koji je plovilo projektovano i konstruisano. Za sve pogonske motore, maksimalna nominalna snaga motora treba da bude navedena u uputstvu za upotrebu.	
5.	ZAHTJEVI ZA UGRADNJU	
5.1.	Motori i motorni prostori	
	5.1.1.	Unutrašnji motor
		Svi motori ugrađeni unutar plovila treba da budu smješteni unutar kućišta odvojenog od stambenog prostora i postavljeni tako da se smanji rizik od požara ili širenja požara, kao i opasnosti od otrovnih isparenja, toplote, buke ili vibracija u stambenom prostoru. Djelovi motora i pribor koji zahtijevaju čest pregled i/ili servisiranje treba da budu lako dostupni. Izolacioni materijali unutar motornog prostora ne smiju podržavati gorenje.
	5.1.2.	Ventilacija
		Motorni prostor treba da bude ventiliran. Ulazak vode u motorni prostor kroz otvore treba da bude sveden na minimum.
	5.1.3.	Izloženi djelovi
		Osim ako je motor zaštićen poklopcem ili vlastitim kućištem, izloženi pokretni ili vrela djelovi motora koji bi mogli prouzrokovati povrede treba da budu efikasno zaštićeni.
	5.1.4.	Pokretanje vanbrodskog motora
		Svaki vanbrodski pogonski motor ugrađen na plovilu treba da ima uređaj koji sprječava pokretanje motora u brzini, osim: a) kada motor proizvodi manje od 500 Njutna (N) statičkog potiska; b) kada motor ima uređaj za ograničavanje gasa koji ograničava potisak na 500 N u trenutku pokretanja motora.
	5.1.5.	Plovilo za ličnu upotrebu koje plovi bez vozača
		Plovilo za ličnu upotrebu treba da bude projektovano ili sa automatskim isključivanjem pogonskog motora ili sa automatskim uređajem koji omogućava smanjenu brzinu, kružno, kretanje prema naprijed kada vozač namjerno siđe ili padne u vodu.
	5.1.6.	Vanbrodski motori sa upravljanjem pomoću kormila treba da budu opremljeni uređajem za zaustavljanje u nuždi koji se može povezati sa kormilom.
5.2.	Sistem goriva	
	5.2.1.	Opšte odredbe

		Punjenje, skladištenje, ventilacija i uređenje i instalacije za dovod goriva treba da budu projektovani i instalirani tako da se rizik od požara i eksplozije svede na minimum.
	5.2.2.	Rezervoari za gorivo
		Rezervoari za gorivo, vodovi i crijeva treba da budu osigurani i odvojeni ili zaštićeni od bilo kakvog izvora značajne toplote. Materijal od kojeg su rezervoari napravljeni i način njihove izrade treba da budu u skladu sa njihovim kapacitetom i vrstom goriva. Prostori rezervoara za benzin treba da budu ventilirani. Rezervoari za benzin ne smiju biti dio trupa i treba da budu: a) zaštićeni od požara iz bilo kojeg motora i od svih ostalih izvora paljenja; b) odvojeni od stambenih prostorija. Rezervoari za dizel mogu biti integrisani sa trupom.
5.3.	Električni sistem	
	Električni sistemi treba da budu projektovani i instalirani tako da obezbijede pravilan rad plovila u normalnim uslovima upotrebe i treba da budu takvi da se rizik od požara i električnog udara svede na minimum. Svi električni krugovi, osim krugova za pokretanje motora koji se napajaju iz baterija, treba da ostanu sigurni kada su izloženi preopterećenju. Električni pogonski krugovi ne smiju da interaguju sa drugim krugovima na način da bi bilo koji od njih propustio da radi kako je predviđeno. Ventilacija treba da bude obezbijeđena kako bi se spriječilo nakupljanje eksplozivnih gasova koji bi mogli da se emituju iz baterija. Baterije treba da budu čvrsto pričvršćene i zaštićene od prodora vode.	
5.4.	Sistem kormilarenja	
	5.4.1.	Opšte odredbe
		Sistemi za kormilarenje i kontrolu pogona treba da budu projektovani, izrađeni i ugrađeni tako da omoguće prijenos opterećenja upravljanja u predvidivim uslovima rada.
	5.4.2.	Aranžmani u slučaju nužde
		Svako plovilo za rekreaciju na jedra i plovilo za rekreaciju bez jedara sa jednim pogonskim motorom sa sistemima daljinskog upravljanja kormilom treba da ima sredstva za upravljanje plovilom u slučaju nužde pri smanjenoj brzini.
5.5.	Gasni sistem	
	Gasni sistemi za upotrebu u domaćinstvu treba da budu tipa sa odvodom pare i treba da budu projektovani i instalirani tako da se izbjegnu curenja i rizik od eksplozije, te da se mogu testirati na curenje. Materijali i komponente treba da budu prikladni za specifični gas koji se koristi, kako bi izdržali naprezanja i izloženosti koje se nalaze u morskome okruženju. Svaki gasni uređaj namijenjen od strane proizvođača za primjenu za koju se koristi treba da budu instaliran u skladu s uputstvima proizvođača. Svaki uređaj koji troši gas treba da bude napajan posebnim ogrankom distributivnog sistema, a svaki uređaj treba da bude kontrolisan posebnim uređajem za zatvaranje. Treba da se obezbijedi adekvatna ventilacija kako bi se spriječile opasnosti od curenja i produkata sagorijevanja. Sva plovila sa trajno instaliranim gasnim sistemom treba da budu opremljena kućištem za smještaj svih gasnih boca. Kućište treba da bude odvojeno od stambenog prostora, dostupno samo spolja i ventilirano prema vani, tako da sav gas koji izađe otiče izvan plovila. Posebno, svaki trajno instalirani gasni sistem treba da bude testiran nakon instalacije.	
5.6.	Zaštita od požara	
	5.6.1.	Opšte odredbe
		Tip ugrađene opreme i raspored plovila treba da uzmu u obzir rizik i širenje požara. Posebna pažnja treba da se posveti okolini uređaja s otvorenim plamenom, vrućim područjima ili motorima i pomoćnim strojevima, izlivanju ulja i goriva, nepokrivenim cijevima za ulje i gorivo i usmjeravanju električnih instalacija posebno

		dalje od izvora topline i vrućih područja.
	5.6.2.	Oprema za zaštitu od požara
		Plovila za rekreaciju treba da budu opremljena opremom za gašenje požara koja odgovara opasnosti od požara, ili se treba da se označi položaj i kapacitet opreme za gašenje požara koji odgovara opasnosti od požara. Plovilo se ne smije pustiti u upotrebu dok odgovarajuća oprema za gašenje požara nije na svom mjestu. Odjeljci benzinskih motora treba da budu zaštićeni sistemom za gašenje požara koji izbjegava potrebu za otvaranjem odjeljka u slučaju požara. Ako su ugrađeni, prenosivi aparati za gašenje požara treba da budu lako dostupni, a jedan treba da bude postavljen tako da se lako može dohvatiti sa glavnog upravljačkog mjesta plovila za rekreaciju.
5.7.	Navigaciona svjetla, oblici i zvučni signali	
	Ako su postavljena navigaciona svjetla, oblici i zvučni signali, treba da budu u skladu s pravilima iz 1972. godine COLREG (Međunarodna pravila za izbjegavanje sudara na moru) ili CEVNI (Evropski kodeks za unutrašnju plovidbu za unutrašnje plovne puteve), prema potrebi.	
5.8.	Sprječavanje ispuštanja i uređaji za predaju otpada na kopnu	
	Plovila treba da budu konstruisana tako da spriječe slučajno ispuštanje zagađivača (ulja, goriva, itd.) u more. Svaki toalet ugrađen u plovilo za rekreaciju treba da budu povezan isključivo sa sistemom sabirnog rezervoara ili sistemom za tretman otpadnih voda. Plovila za rekreaciju sa ugrađenim sabirnim rezervoarima treba da imaju standardni priključak za pražnjenje kako bi se omogućilo povezivanje cijevi prijemnih postrojenja sa ispusnim cjevovodom plovila. Pored toga, sve cijevi za ljudski otpad koje prolaze kroz trup treba da budu opremljene ventilima koji se mogu osigurati u zatvorenom položaju.	
B. Osnovni zahtjevi za emisije izduvnih gasova iz pogonskih motora		
	Pogonski motori treba da budu u skladu sa osnovnim zahtjevima za emisije izduvnih gasova utvrđenim u ovom dijelu.	
1.	IDENTIFIKACIJA POGONSKOG MOTORA	
1.1.	Svaki motor treba da bude jasno označen sljedećim informacijama: a) naziv proizvođača motora, registrovani trgovački naziv ili registrovani zaštitni znak i kontakt adresa; i, ako je primjenjivo, naziv i kontakt adresa lica koje adaptira motor; b) tip motora i, ako je primjenjivo, familija motora; c) jedinstveni serijski broj motora; d) CE znak, kao što je predviđeno u članu 17 ovog pravilnika.	
1.2.	Oznake iz tačke 1.1 ovog priloga treba da budu trajne tokom uobičajenog vijeka trajanja motora, jasno čitljive i neizbrisive. Ako se koriste naljepnice ili pločice, one treba da budu pričvršćene trajno tokom uobičajenog vijeka trajanja motora, i ne mogu se ukloniti bez uništavanja ili oštećenja.	
1.3.	Oznake treba da budu pričvršćene za dio motora koji je neophodan za normalan rad motora i koji se obično ne treba da se zamijeni tokom životnog vijeka motora.	
1.4.	Oznake treba da budu locirane tako da budu lako vidljive nakon što je motor sastavljen sa svim komponentama neophodnim za rad motora.	
2.	ZAHTJEVI ZA IZDUVNE EMISIJE	

	Pogonski motori treba da budu projektovani, izrađeni i sastavljeni tako da prilikom pravilne ugradnje i normalne upotrebe, emisije ne prelaze granične vrijednosti dobijene iz tačke 2.1 Tabela 1 i tačke 2.2 Tabele 2 i 3 ovog priloga.
2.1.	Vrijednosti koje se primjenjuju za potrebe člana 5 ovog pravilnika i tačke 2.2 Tabela 2 ovog priloga.

Tabela 1

(g/kWh)								
Tip	Ugljeni monoksid $CO = A + B/P_N^n$			Ugljovodonici $HC = A + B/P_N^n$			Azotni oksidi NO_x	Čestice PT
	A	B	n	A	B	n		
Dvotaktno paljenje varnicom	150,0	600,0	1,0	30,0	100,0	0,75	10,0	Nije primjenjivo
Četvorotaktno paljenje varnicom	150,0	600,0	1,0	6,0	50,0	0,75	15,0	Nije primjenjivo
Kompresiono paljenje	5,0	0	0	1,5	2,0	0,5	9,8	1,0

Gdje su A, B i n konstante u skladu sa tablicom, P_N je nazivna snaga motora u kW.

2.2 Vrijednosti koje se primjenjuju od 18. januara 2016.:

Tabela 2

Granične vrijednosti emisije izduvnih gasova za motore sa kompresionim paljenjem (CI) (++)

Zapremina cilindra SV (L/cyl)	Nazivna snaga motora P_N (kW)	Čestice PT (g/kWh)	Ugljovodonici + Azotni oksidi $HC + NO_x$ (g/kWh)
	$SV < 0,9$	$P_N < 37$	
	$37 \leq P_N < 75 (+)$	0,30	4,7
	$75 \leq P_N < 3700$	0,15	5,8
$0,9 \leq SV < 1,2$	$P_N < 3700$	0,14	5,8
$1,2 \leq SV < 2,5$		0,12	5,8
$2,5 \leq SV < 3,5$		0,12	5,8
$3,5 \leq SV < 7,0$		0,11	5,8

(+) Alternativno, motori sa kompresionim paljenjem sa nominalnom snagom motora od 37 kW ili većom i ispod 75 kW i sa zapreminom manjom od 0,9 L/cil, ne smiju prelaziti graničnu vrijednost emisije PT od 0,20 g/kWh i kombinovanu $HC + NO_x$

graničnu vrijednost emisije od 5,8 g/kWh.

(++) Bilo koji motor sa kompresionim paljenjem ne smije preći granicu emisije ugljen-

monoksida (CO) od 5,0 g/kWh.

Tabela 3
Granice emisije izduvnih gasova za motore sa paljenjem varnicom (SI)

Tip motora	Nazivna snaga motora P_N (kW)	Ugljeni monoksid CO (g/kWh)	Ugljovodonici + Azotni oksidi HC + NO _x (g/kWh)
Motori sa Z-pogonom i unutrašnji motori	$P_N \leq 373$	75	5
	$373 \leq P_N \leq 485$	350	16
	$P_N > 485$	350	22
Vanbrodski motori i motori za PWC	$P_N \leq 4,3$	$500 - (5,0 \times P_N)$	30
	$4,3 \leq P_N \leq 40$	$500 - (5,0 \times P_N)$	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}}\right)$
	$P_N > 40$	300	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}}\right)$

2.3 Ispitni ciklusi:

Ispitni ciklusi i faktori ponderisanja koji će se primijeniti:

Primjenjuju se sljedeći zahtjevi standarda ISO 8178-4:2007, uzimajući u obzir vrijednosti navedene u tabeli ispod.

Za motore sa kompresionim paljenjem (CI) sa promjenjivom brzinom primjenjuje se ispitni ciklus E1 ili E5, ili alternativno, iznad 130 kW, može se primijeniti ispitni ciklus E3. Za motore sa paljenjem pomoću svjećica (SI) sa promjenjivom brzinom primjenjuje se ispitni ciklus E4.

Ciklus E1, Broj režima	1	2	3	4	5
Brzina	Nazivna brzina		Srednja brzina		Brzina praznog hoda
Obrtni moment, %	100	75	75	50	0
Faktor ponderacije	0,08	0,11	0,19	0,32	0,3
Ciklus E3, Broj režima	1	2	3	4	5
Brzina, %	100	91	80	63	
Snaga, %	100	75	50	25	
Faktor ponderacije	0,2	0,5	0,15	0,15	
Ciklus E4, Broj režima	1	2	3	4	5

Brzina, %	100	80	60	40	Prazni hod
Obrtni moment %	100	71,6	46,5	25,3	0
Faktor ponderacije	0,06	0,14	0,15	0,25	0,40
Ciklus E5, Broj režima	1	2	3	4	5
Brzina, %	100	91	80	63	Prazni hod
Snaga, %	100	75	50	25	0
Faktor ponderacije	0,08	0,13	0,17	0,32	0,3

Prijavljena tijela mogu prihvatiti ispitivanja sprovedena na osnovu drugih ispitnih ciklusa, kako je navedeno u harmonizovanom standardu i kako je primjenjivo za radni ciklus motora.

2.4 Primjena porodice pogonskih motora i izbor glavnog pogonskog motora

Proizvođač motora odgovoran je za definisanje onih motora iz svog asortimana koji će biti uključeni u porodicu motora.

Osnovni motor se bira iz porodice motora na način da su njegove karakteristike emisije reprezentativne za sve motore u toj porodici motora. Motor koji sadrži one karakteristike za koje se očekuje da će rezultirati najvećim specifičnim emisijama (izraženim u g/kWh), kada se mjeri na primjenjivom ciklusu ispitivanja, obično bi trebalo da bude izabran kao osnovni motor porodice.

2.5 Ispitna goriva

Gorivo koje se koristi za ispitivanje izduvnih emisija treba da ispunjava sljedeće karakteristike:

Benzinska goriva				
Svojstvo	RF-02-99 Bezolovni		RF-02-03 Bezolovni	
	min	max	min	max
Istraživački oktanski broj (RON)	95	—	95	—
Motorni oktanski broj (MON)	85	—	85	—
Gustina na 15 ° C (kg/m ³)	748	762	740	754
Početna tačka ključanja (°C)	24	40	24	40
Maseni udio sumpora (mg/kg)	—	100	—	10
Udio olova (mg/l)	—	5	—	5

Reidov pritisak pare (kPa)	56	60	—	—
Pritisak pare (DVPE) (kPa)	—	—	56	60
Svojstvo	RF-06-99		RF-06-03	
	min	max	min	max
Cetanski broj	52	54	52	54
Gustina na 15 ° C (kg/m ³)	833	837	833	837
Konačna tačka ključanja (°C)	—	370	—	370
Tačka paljenja (°C)	55	—	55	—
Maseni udio sumpora (mg/kg)	Treba prijaviti	300 (50)	—	10
Maseni udio pepela (%)	Treba prijaviti	0,01	—	0,01

Prijavljena tijela mogu prihvatiti testove sprovedene na osnovu drugih ispitivanja goriva, kako je navedeno u harmonizovanom standardu.

3. IZDRŽLJIVOST

Proizvođač motora dostavlja uputstva za ugradnju i održavanje motora, koja, ako se primijene, treba da obezbijede da motor tokom normalne upotrebe nastavi da ispunjava granične vrijednosti navedene u tač. 2.1 i 2.2 ovog priloga tokom normalnog životnog vijeka motora i u normalnim uslovima upotrebe.

Ove informacije proizvođač motora dobija prethodnim ispitivanjem izdržljivosti, zasnovanim na normalnim radnim ciklusima, i proračunom zamora materijala, kako bi proizvođač mogao da pripremi neophodna uputstva za održavanje i izda ih uz sve nove motore prilikom prvog puštanja u promet.

Normalni vijek trajanja motora je sljedeći:

a) Za CI motore: 480 sati rada ili 10 godina, što god nastupi prvo;

b) Za SI unutrašnje ili krmene motore sa ili bez integralnog izduvnog sistema:

- za kategoriju motora $PN \leq 373$, 480 sati rada ili 10 godina, što god nastupi prvo;
- za motore u kategoriji $373 \leq PN \leq 485$, 150 sati rada ili tri godine, što god nastupi prvo;
- za kategoriju motora $PN > 485$, 50 sati rada ili jedna godina, što god nastupi prvo;

c) Motori za plovila za ličnu upotrebu: 350 sati rada ili pet godina, što god nastupi prvo;

d) Vanbrodski motori: 350 sati rada ili 10 godina, što god nastupi prvo.

4. UPUTSTVO ZA UPOTREBU

Svaki motor treba da ima uputstvo za upotrebu na crnogorskom jeziku.

Uputstvo za upotrebu treba:

- a) da sadrži uputstva za ugradnju, upotrebu i održavanje potrebna da bi se osiguralo pravilno funkcionisanje motora u skladu sa zahtjevima iz odjeljka 3 ovog priloga (Izdržljivost);
- b) da navede snagu motora mjereno u skladu sa harmonizovanim standardom.

C. Osnovni zahtjevi za emisije buke

Plovila za rekreaciju sa unutrašnjim motorima ili motorima sa krmenim pogonom bez integrisanog izduvnog sistema, plovila za ličnu upotrebu, vanbrodski motori i motori sa krmenim pogonom sa integrisanim izduvnim sistemom treba da budu u skladu sa osnovnim zahtjevima za emisiju buke, utvrđenim u ovom dijelu.

1. NIVOI EMISIJE BUKE

- 1.1 Plovila za razonodu sa unutrašnjim motorima ili motorima sa krmenim pogonom bez integralnog izduva, plovila za ličnu upotrebu, vanbrodski motori i motori sa krmenim pogonom sa integralnim izduvom treba da budu projektovani, izrađeni i sastavljeni tako da emisija buke ne prelazi granične vrijednosti u sljedećoj tabeli:

Nazivna snaga motora (jedan motor) u kW	Maksimalni zvučni pritisak Nivo = L_{pASmax} u dB
$P_N \leq 10$	67
$10 < P_N \leq 40$	62
$P_N > 40$	75

gdje je P_N = nazivna snaga motora u kW pojedinačnog motora pri nazivnoj brzini i L_{pASmax} = maksimalni nivo zvučnog pritiska u dB. Za dvomotorni i više-motorni agregat svih tipova motora može se primijeniti dodatak od 3 dB.

- 1.2 Kao alternativa ispitivanjima mjerenja buke, plovila za razonodu sa konfiguracijom unutrašnjeg motora ili konfiguracijom motora sa krmenim pogonom, bez integralnog izduva, smatraće se da su usklađena sa zahtjevima za buku navedenim u tački 1.1 ovog priloga, ako imaju Froudeov broj $\leq 1,1$ i odnos snage i volumena ≤ 40 i gdje su motor i izduvni sistem instalirani u skladu sa specifikacijama proizvođača motora.
- 1.3 „Frudov broj“ F_n se izračunava tako što se maksimalna brzina plovila za rekreaciju V (m/s) podijeli sa kvadratnim korijenom dužine vodene linije l_{wl} (m) pomnoženim datom konstantom gravitacionog ubrzanja, g , od $9,8 \text{ m/s}^2$.

$$F_n = \frac{V}{\sqrt{(g \cdot l_{wl})}}$$

'Odnos snage i deplasmana' računa se dijeljenjem nazivne snage motora P_N (u kW) s deplasmanom plovila za razonodu D (u tonama).

$$\text{Odnos snage i deplasmana} = \frac{P_N}{D}$$

2. UPUTSTVO ZA UPOTREBU

Za plovila za razonodu sa unutrašnjim motorom ili motorima sa krmenim pogonom bez integralnog izduva i plovila za ličnu upotrebu, uputstva za upotrebu koja se zahtijevaju u tački 2.5

dijela A ovog priloga, sadrže informacije neophodne za održavanje plovila za razonodu i izduvnog sistema u stanju koje će, koliko je to moguće, osigurati usklađenost sa specificiranim graničnim vrijednostima buke pri normalnoj upotrebi.

Za vanbrodske motore i motore sa krmenim pogonom sa integralnim izduvom, uputstva za upotrebu koja se zahtijevaju u odjeljku 4 dijela B ovog priloga sadrže uputstva neophodna za održavanje motora u stanju koje će, koliko je to moguće, osigurati usklađenost sa specificiranim graničnim vrijednostima buke pri normalnoj upotrebi.

3. IZDRŽLJIVOST

Odredbe o izdržljivosti iz odjeljka 3 dijela B ovog priloga primjenjuju se mutatis mutandis na usklađenost sa zahtjevima o emisiji buke utvrđenim u odjeljku 1 ovog priloga.

+ Alternativno, motori sa kompresionim paljenjem sa nominalnom snagom motora od 37 kW ili više i ispod 75 kW i sa radnom zapreminom ispod 0,9 L/cil ne smiju prekoračiti graničnu vrijednost emisije PT od 0,20 g/kWh i kombinovanu

HC + NO_x

++ Bilo koji motor sa kompresionim paljenjem ne smije preći granicu emisije ugljen-monoksida (CO) od 5,0 g/kWh.

KOMPONENTE PLOVILA

Oprema sa zaštitom od paljenja za benzinske motore unutar broda i motore sa Z-pogonom i prostore za rezervoare za benzin;

Uređaji za zaštitu od pokretanja motora u brzini za vanbrodske motore;

Kormilarska kola, kormilarski mehanizmi i sklopovi kablova;

Rezervoari za gorivo namijenjeni fiksnim instalacijama i crijeva za gorivo;

Montažni poklopci grotala i okna.

IZJAVA PROIZVOĐAČA ILI UVOZNIKA DJELIMIČNO ZAVRŠENOG PLOVILA

Izjava proizvođača ili uvoznika sa sjedištem u Crnoj Gori, iz člana 5 stav 2 ovog pravilnika, treba da sadrži sljedeće:

a)	naziv i adresu proizvođača;
b)	naziv i adresu predstavnika proizvođača sa sjedištem u Crnoj Gori ili, ako je to prikladno, osobe odgovorne za isporuku na tržište;
c)	opis djelimično završenog plovila;
d)	izjava da je djelimično završeno plovilo u skladu sa osnovnim zahtjevima koji se primjenjuju u ovoj fazi izgradnje; ovo uključuje reference na relevantne harmonizovane standarde koji se koriste, ili reference na specifikacije u odnosu na koje se izjavljuje usaglašenost u ovoj fazi izgradnje; štaviše, namijenjeno je da ga druga pravna ili fizička lica u potpunosti završe u skladu sa ovim pravilnikom.

EU IZJAVA O USAGLAŠENOSTI Br. xxxxx

1.	2.	Br. xxxxx (Proizvod: proizvod, serija, tip ili serijski broj):
3.	4.	Naziv i adresa proizvođača ili njegovog ovlaštenog predstavnika (Ovlašteni predstavnik treba da navede poslovno ime i adresu proizvođača) ili privatnog uvoznika.
5.	6.	Ova izjava o usaglašenosti se izdaje na isključivu odgovornost proizvođača, privatnog uvoznika ili lica navedenog u članu 19 stav 3 ovog pravilnika ili 4. Direktive 2013/53/EU.
7.	8.	Predmet izjave (identifikacija proizvoda koja omogućava sljedivost. Može uključivati fotografiju, ako je prikladno):
9.	10.	Predmet izjave opisan u tački 4 ovog priloga je u skladu sa relevantnim zakonodavstvom Unije o usaglašavanju:
11.	12.	Pozivanje na relevantne harmonizovane standarde koji se koriste ili pozivanje na druge tehničke specifikacije u vezi sa kojima se izjavljuje usaglašenost:
13.	14.	Gdje je primjenjivo, prijavljeno tijelo (naziv, broj) izvršilo je (opis intervencije) i izdalo sertifikat:
15.	16.	Identifikacija osobe ovlaštene da potpiše u ime proizvođača ili njegovog ovlaštenog predstavnika
17.	18.	Dodatne informacije:
		<p>EU izjava o usaglašenosti treba da sadrži izjavu proizvođača pogonskog motora i osobe koja prilagođava motor u skladu sa članom 5 ovog pravilnika, da:</p> <p>a) kada se ugradi u plovilo, u skladu sa uputstvima za ugradnju koja prate motor, motor će ispunjavati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zahtjeve ovog pravilnika u pogledu emisije izduvnih gasova; 2) granične vrijednosti Direktive 97/68/EZ u pogledu motora tipa odobrenog u skladu sa Direktivom 97/68/EZ koji su u skladu sa graničnim vrijednostima emisije stepena III A, stepena III B ili stepena IV za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem (CI) koji se koriste u drugim primjenama osim za pogon plovila unutrašnjih plovnih puteva, lokomotiva i željezničkih vozila, kao što je predviđeno u tački 4.1.2 Priloga 1 ovog pravilnika; ili 3) granične vrijednosti Uredbe (EZ) br. 595/2009 u pogledu motora tipa odobrenog u skladu sa tom Uredbom. <p>Motor se ne smije pustiti u rad dok plovilo u koje se ugrađuje ne bude proglašeno usaglašenim, ako je to potrebno, sa relevantnom odredbom ovog pravilnika.</p> <p>Ako je motor stavljen na tržište tokom dodatnog prijelaznog perioda predviđenog u članu 5 ovog pravilnika, EU izjava o usaglašenosti treba da sadrži naznaku o tome.</p> <p>Potpisano za i u ime:</p>

(mjesto izdavanja i datum)
(ime, funkcija) (potpis)

PRILOG 5

JEDNAKA USAGLAŠENOST ZASNOVANA NA OCJENI NAKON IZGRADNJE (MODUL PCA)

1.	Ocjenjivanje usaglašenosti na osnovu ocjene nakon izgradnje je postupak za ocjenjivanje ekvivalentne usaglašenosti proizvoda za koji proizvođač nije preuzeo odgovornost za usaglašenost proizvoda sa ovim Pravilnikom, a pri čemu fizičko ili pravno lice iz člana 18 st. 2, 3 ili 4 ovog pravilnika, koje isporučuje proizvod na tržište ili ga stavlja u upotrebu na sopstvenu odgovornost, preuzima odgovornost za ekvivalentnu usaglašenost proizvoda. Fizičko ili pravno lice ispunjava obaveze iz tač. 2 i 4 ovog priloga i obezbjeđuje i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da je predmetni proizvod, koji je bio predmet odredbi iz tačke 3 ovog priloga, u skladu sa primjenjivim zahtjevima ovog pravilnika.
2.	Lice koje proizvod isporučuje na tržište ili stavlja u upotrebu, podnosi prijavu prijavljenom tijelu za ocjenu proizvoda nakon izgradnje i treba dostaviti prijavljenom tijelu dokumenta i tehnički dosije koji omogućavaju prijavljenom tijelu da ocijeni usaglašenost proizvoda sa zahtjevima ovog pravilnika i sve dostupne informacije o upotrebi proizvoda nakon prvog stavljanja u upotrebu. Lice koje isporučuje takav proizvod na tržište ili stavlja u upotrebu, čuva ova dokumente i informacije na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod ocijenjen u pogledu njegove ekvivalentne usaglašenosti u skladu sa postupkom ocjene nakon izgradnje.
3.	Prijavljeno tijelo ispituje pojedinačni proizvod i vrši proračune, ispitivanja i druge ocjene, u mjeri u kojoj je to potrebno da bi se osigurala istovjetna usaglašenost proizvoda sa relevantnim zahtjevima ovog pravilnika. Prijavljeno tijelo sastavlja i izdaje sertifikat i odgovarajući izvještaj o usaglašenosti u vezi sa izvršenom ocjenom i čuva kopiju sertifikata i odgovarajućeg izvještaja o usaglašenosti na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je izdalo ove dokumente. Prijavljeno tijelo stavlja svoj identifikacioni broj pored CE znaka na odobrenom proizvodu ili obezbjeđuje da se on stavi pod njegovom odgovornošću. U slučaju da je ocijenjeni proizvod plovilo, prijavljeno tijelo takođe stavlja, pod svojom odgovornošću, identifikacioni broj plovila iz tačke 2.1. dijela A Priloga 1 ovog pravilnika, pri čemu se polje za oznaku države proizvođača koristi za označavanje države u kojoj se nalazi imenovano tijelo, a polja za jedinstveni kod proizvođača koji dodjeljuje Ministarstvo za

	označavanje identifikacionog koda ocjene nakon izgradnje dodijeljenog prijavljenom tijelu, nakon čega slijedi serijski broj sertifikata o ocjeni nakon izgradnje. Polja u identifikacionom broju plovila za mjesec i godinu proizvodnje i za godinu modela koriste se za označavanje mjeseca i godine ocjene nakon izgradnje.
4.	CE znak i EU izjava o usaglašenosti
4.1.	Lice koje isporučuje proizvod na tržište ili ga stavlja u upotrebu, stavlja CE znak i, pod odgovornošću prijavljenog tijela iz Priloga 1 odjeljka 3 ovog pravilnika, identifikacioni broj tog tijela na proizvod za koji je prijavljeno tijelo ocijenilo i potvrdilo njegovu istovjetnu usaglašenost sa relevantnim zahtjevima ovog pravilnika.
4.2.	Lice koje isporučuje proizvod na tržište ili ga stavlja u upotrebu sastavlja EU izjavu o usaglašenosti i drži je na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon datuma izdavanja potvrde o ocjeni nakon izgradnje. Izjava o usaglašenosti identifikuje proizvod za koji je sastavljena. Kopija EU izjave o usaglašenosti se dostavlja Ministarstvu na zahtjev.
4.3.	U slučaju da je ocijenjeni proizvod plovilo, lice koje isporučuje plovilo na tržište ili ga stavlja u upotrebu pričvršćuje na plovilo pločicu proizvođača opisanu u tački 2.2. dijela A Priloga 1 ovog pravilnika, koja uključuje riječi "ocjena nakon izgradnje", i identifikacioni broj plovila opisan u tački 2.1. dijela A Priloga 1 ovog pravilnika, u skladu sa odredbama iz odjeljka 3 Priloga I ovog pravilnika.
5.	Prijavljeno tijelo obavještava lice koje isporučuje proizvod na tržište ili ga stavlja u upotrebu o njegovim obavezama u skladu sa ovim postupkom ocjene nakon izgradnje.

PRILOG 6

DODATNI ZAHTEVI KADA SE KORISTI UNUTRAŠNJA KONTROLA PROIZVODNJE PLUS NADZIRANI PROIZVODNI TESTOVI PROPISANI U MODULU A1

Projektovanje i izgradnja

Na jednom ili više plovila koja predstavljaju proizvodnju proizvođača, proizvođač ili neko u njegovo ime sprovodi jedan ili više sljedećih ispitivanja, ekvivalentnih proračuna ili kontrola:

- a) ispitivanje stabilnosti u skladu sa tačkom 3.2 dijela A Priloga 1 ovog pravilnika;
- b) ispitivanje karakteristika plovnosti u skladu sa tačkom 3.3 dijela A Priloga 1 ovog pravilnika.

Emisije buke

Za plovila za rekreaciju opremljena unutrašnjim motorima ili motorima sa krmenim pogonom bez integrisanog izduva i za plovila za ličnu upotrebu, na jednom ili više plovila koja predstavljaju proizvodnju proizvođača plovila, ispitivanja emisije buke definisana u dijelu C Priloga 1 ovog pravilnika sprovodi proizvođač plovila, ili u njegovo ime, pod odgovornošću prijavljenog tijela koje je odabrao proizvođač.

Za vanbrodske motore i motore sa krmenim pogonom sa integrisanim izduvom, na jednom ili više motora svake porodice motora koja predstavlja proizvodnju proizvođača motora, ispitivanja emisije buke definisana u dijelu C Priloga 1 ovog pravilnika sprovodi proizvođač motora, ili u njegovo ime, pod odgovornošću prijavljenog tijela koje je odabrao proizvođač.

Kada se testira više od jednog motora iz porodice motora, statistička metoda opisana u Prilogu 7 ovog pravilnika se primjenjuje da bi se osigurala usklađenost uzorka.

PRILOG 7

**OCJENJIVANJE USAGLAŠENOSTI PROIZVODNJE U POGLEDU IZDUVNIH GASOVA I
BUKE**

1. Radi provjere usaglašenosti porodice motora, uzorak motora se uzima iz serije. Proizvođač odlučuje o veličini (n) uzorka, uz saglasnost sa prijavljenim tijelom.

2. Aritmetička sredina X rezultata dobijenih iz uzorka izračunava se za svaku regulisanu komponentu izduvnih gasova i emisije buke. Smatra se da je serijska proizvodnja usklađena sa zahtjevima ('prolazna odluka') ako je ispunjen sljedeći uslov:

$$X + kS \leq L$$

S je standardna devijacija, pri čemu je:

$$S^2 = \sum (x - X)^2 / (n-1)$$

X = aritmetička sredina rezultata dobijenih iz uzorka,

x = pojedinačni rezultati dobijeni iz uzorka,

L = odgovarajuća granična vrijednost,

n = broj motora u uzorku,

k = statistički faktor koji zavisi od n (vidi tabelu ispod).

n	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
k	0,97	0,86	0,77	0,71	0,66	0,62	0,59	0,56	0,54	0,52	0,51	0,50	0,49	0,48	0,47	0,46	0,45	0,44

3	3	9	1	6	2	7	6										
<p>If (ako je) $n \geq 20$ then (onda)</p> $k = 0,860 / \sqrt{n}$																	

PRILOG 8

DODATNI POSTUPAK KOJI SE PRIMJENJUJE U SKLADU SA USAGLAŠENOŠĆU TIPA ZASNOVAN NA UNUTRAŠNJOJ KONTROLI PROIZVODNJE (MODUL C)

U slučajevima navedenim u članu 23 stav 5 ovog pravilnika, kada se nivo kvaliteta pokaže nezadovoljavajućim, primjenjuje se sljedeća procedura:

Motor se uzima iz serije i podvrgava se testu opisanom u dijelu B Priloga 1 ovog pravilnika. Ispitni motori treba da budu razrađeni, djelimično ili potpuno, u skladu sa specifikacijama proizvođača. Ako specifične emisije izduvnih gasova motora uzetog iz serije prekoračuju granične vrijednosti u skladu sa dijelom B Priloga 1 ovog pravilnika, proizvođač može zatražiti da se izvrše mjerenja na uzorku motora uzetih iz serije, uključujući i motor koji je prvobitno uzet. Da bi se osigurala usaglašenost uzorka motora sa zahtjevima ovog pravilnika, primjenjuje se statistička metoda data u Prilogu 7 ovog pravilnika.

TEHNIČKA DOKUMENTACIJA

Tehnička dokumentacija, u mjeri u kojoj je relevantna za ocjenu, sadrži sljedeće:

a)	Opšti opis tipa;
b)	Idejni projekt i proizvodni crteži i šeme komponenti, pod-sklopova, strujnih krugova i drugih relevantnih podataka;
c)	Opisi i objašnjenja neophodna za razumijevanje navedenih crteža i šema, kao i rada proizvoda;
d)	Standardi iz člana 13 ovog pravilnika, koji se primjenjuju u cijelosti ili djelimično, i opisi rješenja usvojenih za ispunjavanje osnovnih zahtjeva kada standardi navedeni u članu 13 ovog pravilnika nijesu primijenjeni;
e)	Rezultati izvršenih projektnih proračuna, obavljenih ispitivanja i drugih relevantnih podataka;
f)	Izveštaji o ispitivanju, odnosno proračuni, posebno o stabilnosti u skladu sa tačkom 3.2 dijela A Priloga 1 ovog pravilnika i o plovnosti u skladu sa tačkom 3.3 dijela A Priloga 1 ovog pravilnika;
g)	Izveštaji o ispitivanju emisije izduvnih gasova koji dokazuju usaglašenost sa odjeljkom 2 dijela B Priloga 1 ovog pravilnika;
h)	Izveštaji o ispitivanju emisije buke koji dokazuju usaglašenost sa odjeljkom 1 dijela C Priloga 1 ovog pravilnika.

POSTUPCI OCJENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

	Modul A Interna kontrola proizvodnje
1.	Interna kontrola proizvodnje je postupak ocjenjivanja usaglašenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2, 3 i 4 ovog priloga i obezbeđuje i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da proizvodi zadovoljavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
2.	<p>Tehnička dokumentacija</p> <p>Proizvođač uspostavlja tehničku dokumentaciju. Dokumentacija omogućava procjenu usaglašenosti proizvoda sa relevantnim zahtjevima i uključuje odgovarajuću analizu i procjenu rizika. Tehnička dokumentacija precizira primjenljive zahtjeve i, koliko je relevantno za procjenu, obuhvata projektovanje, proizvodnju i rad proizvoda. Tehnička dokumentacija, tamo gdje je primjenjivo, sadrži najmanje sljedeće elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opšti opis proizvoda; - idejni dizajn i proizvodne crteže i šeme komponenti, pod-sklopova, strujnih krugova, itd.; - opise i objašnjenja neophodna za razumijevanje tih crteža i šema i rada proizvoda; - spisak harmonizovanih standarda i/ili drugih relevantnih tehničkih specifikacija čije su reference objavljene u Službenom listu Evropske unije, koji se primjenjuju u potpunosti ili djelimično, i opise rješenja usvojenih za ispunjavanje osnovnih zahtjeva zakonodavnog instrumenta u slučajevima kada ti harmonizovani standardi nijesu primijenjeni. U slučaju djelimično primijenjenih harmonizovanih standarda, tehnička dokumentacija precizira djelove koji su primijenjeni; - rezultate izvršenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.; i - izvještaje o ispitivanju.
3.	<p>Proizvodnja</p> <p>Proizvođač preduzima sve neophodne mjere kako bi proizvodni proces i njegovo praćenje osigurali</p>

	usaglašenost proizvedenih proizvoda sa tehničkom dokumentacijom iz tačke 2 ovog priloga i sa zahtjevima zakonodavnih instrumenata koji se na njih primjenjuju.	
4.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti	
	4.1.	Proizvođač treba da postavi obavezni znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu na svaki pojedinačni proizvod koji zadovoljava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
	4.2.	Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za model proizvoda i drži je zajedno s tehničkom dokumentacijom na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje proizvod za koji je sastavljena. Kopija izjave o usaglašenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
5.	Ovlašćeni zastupnik	
	Obaveze proizvođača, navedene u tački 4 ovog priloga, može ispuniti njegov ovlašćeni predstavnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su navedene u mandatu.	
	Modul A1 Interna kontrola proizvodnje plus nadzirano testiranje proizvoda	
1.	Interna kontrola proizvodnje plus nadzirano ispitivanje proizvoda je postupak ocjenjivanja usaglašenosti pri čemu proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2 do 5 ovog priloga i osigurava i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da proizvodi zadovoljavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.	
2.	Tehnička dokumentacija	
	Proizvođač je dužan da uspostavi tehničku dokumentaciju. Dokumentacija omogućava procjenu usaglašenosti proizvoda sa odgovarajućim zahtjevima i uključuje adekvatnu analizu i procjenu rizika. Tehnička dokumentacija specificira primjenjive zahtjeve i, u mjeri u kojoj je to relevantno za procjenu, pokriva projektovanje, proizvodnju i rad proizvoda. Tehnička dokumentacija sadrži, gdje god je to primjenjivo, najmanje sljedeće elemente:	
	<ul style="list-style-type: none"> - opšti opis proizvoda; - idejni projekt i proizvodne crteže i šeme komponenti, pod-sklopova, strujne krugove, itd.; - opise i objašnjenja neophodna za razumijevanje tih crteža i šema i rada proizvoda; - spisak harmonizovanih standarda i/ili drugih relevantnih tehničkih specifikacija čije su reference objavljene u Službenom glasniku Evropske unije, koji se primjenjuju u cijelosti ili djelimično, i opise rješenja usvojenih za ispunjavanje osnovnih zahtjeva zakonodavnog instrumenta, u slučajevima kada ti harmonizovani standardi nisu primijenjeni. U slučaju djelimično primijenjenih harmonizovanih standarda, tehnička dokumentacija specificira djelove koji su primijenjeni; - rezultate izvršenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.; i - izvještaje o ispitivanju. 	
3.	Proizvodnja	
	Proizvođač preuzima sve neophodne mjere kako bi proizvodni proces i njegovo praćenje obezbijedili usaglašenost proizvedenih proizvoda sa tehničkom dokumentacijom navedenom u tački 2 ovog priloga i sa zahtjevima zakonodavnih instrumenata koji se na njih primjenjuju.	
4.	Testiranje proizvoda	
	Za svaki pojedinačni proizvedeni proizvod, proizvođač ili neko u njegovo ime sprovede jedan ili više testova na jednom ili više specifičnih aspekata proizvoda, kako bi se verifikovala usaglašenost sa odgovarajućim zahtjevima zakonodavnog instrumenta. Po izboru proizvođača, testove sprovodi ili akreditovano interno tijelo ili pod odgovornošću prijavljenog tijela kojeg je izabrao proizvođač. U slučajevima kada testove sprovodi prijavljeno tijelo, proizvođač će, pod odgovornošću prijavljenog tijela, pričvrstiti identifikacioni broj prijavljenog tijela tokom procesa proizvodnje.	

5.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti	
	5.1.	Proizvođač treba da postavi obavezni znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu na svaki pojedinačni proizvod koji zadovoljava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
	5.2.	Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za model proizvoda i drži je zajedno sa tehničkom dokumentacijom na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje proizvod za koji je sastavljena. Kopija izjave o usaglašenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
6.	Ovlašćeni predstavnik Obaveze proizvođača, navedene u tački 5 ovog priloga, može ispuniti njegov ovlašćeni predstavnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su navedene u mandatu.	
	Modul B EC ispitivanje tipa	
1.	EC ispitivanje tipa je dio postupka ocjene usaglašenosti u kojem prijavljeno tijelo ispituje tehnički projekt proizvoda, te provjerava i potvrđuje da tehnički projekt proizvoda ispunjava zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njega primjenjuju.	
2.	EC ispitivanje tipa može se provoditi na jedan od sljedećih načina: <ul style="list-style-type: none"> - ispitivanje uzorka koji predstavlja planiranu proizvodnju, kompletnog proizvoda (tip proizvodnje); - ocjena adekvatnosti tehničkog projekta proizvoda kroz ispitivanje tehničke dokumentacije i pratećih dokumenata navedenih u tački 3 ovog priloga, plus ispitivanje uzoraka, koji predstavljaju planiranu proizvodnju, jednog ili više kritičnih djelova proizvoda (kombinacija tipa proizvodnje i tipa projekta); - ocjena adekvatnosti tehničkog projekta proizvoda kroz ispitivanje tehničke dokumentacije i pratećih dokumenata navedenih u tački 3 ovog priloga bez ispitivanja uzorka (tip projekta). 	
3.	Proizvođač podnosi zahtjev za EC ispitivanje tipa kod jednog prijavljenog tijela po svom izboru. Zahtjev treba da sadrži:	
	a)	ime i adresa proizvođača, a ako zahtjev podnosi ovlašćeni predstavnik, i njegovo ime i adresa.
	b)	pisana izjava da isti zahtjev nije podniet drugom prijavljenom tijelu,
	c)	tehničku dokumentaciju. Tehnička dokumentacija treba da omogući ocjenu usaglašenosti proizvoda sa važećim zahtjevima zakonodavnog instrumenta i uključuje adekvatnu analizu i procjenu rizika. Tehnička dokumentacija treba da specificira primjenjive zahtjeve i pokrivati, u mjeri u kojoj je to relevantno za ocjenu, projekt, proizvodnju i rad proizvoda. Tehnička dokumentacija treba da sadrži, gdje god je to primjenljivo, najmanje sljedeće elemente: <ul style="list-style-type: none"> - opšti opis proizvoda; - konceptualni dizajn i proizvodne crteže i šeme komponenti, podsklopova, strujnih krugova, itd.; - opise i objašnjenja neophodna za razumijevanje tih crteža i dijagrama i rada proizvoda; - listu harmonizovanih standarda i/ili drugih relevantnih tehničkih specifikacija čije su reference objavljene u Službenom listu Evropske unije, primijenjenih u potpunosti ili djelimično, i opise rješenja usvojenih za ispunjavanje osnovnih zahtjeva zakonodavnog instrumenta, gdje ti harmonizovani standardi nijesu primijenjeni. U slučaju djelimično primijenjenih harmonizovanih standarda, tehnička dokumentacija treba da specificira djelove koji su primijenjeni; - rezultate izvršenih projektnih proračuna, izvršenih ispitivanja, itd.; i - izvještaje o ispitivanju.
	d)	uzorak reprezentativan za predviđenu proizvodnju. Prijavljeno tijelo može zahtijevati dodatne uzorke ako su potrebni za sprovođenje programa testiranja.
4.	Prijavljeno tijelo će:	

	Za proizvod:	
4.1.		pregledati tehničku dokumentaciju i prateće dokaze kako bi se procijenila adekvatnost tehničkog projekta proizvoda;
	Za uzorak(ke):	
4.2.		provjeriti da li je uzorak proizveden u skladu sa tehničkom dokumentacijom, i identifikovati elemente koji su projektovani u skladu sa važećim odredbama relevantnih harmonizovanih standarda i/ili tehničkih specifikacija, kao i elemente koji su projektovani bez primjene relevantnih odredbi tih standarda;
4.3.		sprovesti odgovarajuće preglede i testove, ili ih dati sprovesti, kako bi se provjerilo da li su, u slučajevima kada je proizvođač odlučio primijeniti rješenja iz relevantnih harmonizovanih standarda i/ili tehničkih specifikacija, ista pravilno primijenjena;
4.4.		sprovesti odgovarajuće preglede i ispitivanja, ili ih dati sprovesti, kako bi se provjerilo da li, u slučajevima kada rješenja iz relevantnih harmonizovanih standarda i/ili tehničkih specifikacija nijesu primijenjena, rješenja koja je usvojio proizvođač ispunjavaju odgovarajuće osnovne zahtjeve zakonodavnog instrumenta;
4.5.		dogovoriti se s proizvođačem o mjestu gdje će se obaviti pregledi i ispitivanja.
5.	Imenovano tijelo sastavlja izvještaj o ocjenjivanju u kojem se evidentiraju aktivnosti preduzete u skladu sa tačkom 4 i njihovi rezultati. Ne dovodeći u pitanje obaveze prema Ministarstvu, imenovano tijelo objavljuje sadržaj tog izvještaja, u cijelosti ili djelomično, samo uz saglasnost proizvođača.	
6.	Ako tip proizvoda ispunjava zahtjeve specifičnog zakonodavnog instrumenta koji se primjenjuje na dotični proizvod, prijavljeno tijelo izdaje proizvođaču EC sertifikat o ispitivanju tipa. Sertifikat sadrži naziv i adresu proizvođača, zaključke ispitivanja, uvjete (ako ih ima) za njegovu valjanost i potrebne podatke za identifikaciju odobrenog tipa. Sertifikat može imati jedan ili više priloga. Sertifikat i njegovi prilozi sadrže sve relevantne informacije koje omogućuju ocjenu usaglašenosti proizvedenih proizvoda s ispitanim tipom i omogućuju kontrolu tokom upotrebe. Ako tip ne zadovoljava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta, prijavljeno tijelo odbija izdati EC sertifikat o ispitivanju tipa i obavještava podnositelja zahtjeva, navodeći detaljne razloge odbijanja.	
7.	Prijavljeno tijelo treba da bude upoznato sa svim promjenama u opšteprihvaćenom stanju proizvoda koje ukazuju na to da odobreni tip možda više nije u skladu sa primjenjivim zahtjevima zakonodavnog instrumenta i treba da utvrdi da li takve promjene zahtijevaju dalju istragu. Ako je tako, prijavljeno tijelo obavijesti proizvođača u skladu s tim. Proizvođač treba da obavijesti imenovano tijelo koje posjeduje tehničku dokumentaciju koja se odnosi na EC sertifikat o ispitivanju tipa o svim modifikacijama odobrenog tipa koje mogu uticati na usaglašenost proizvoda sa bitnim zahtjevima zakonodavnog instrumenta ili uslovima za validnost sertifikata. Takve modifikacije zahtijevaju dodatno odobrenje u obliku dodatka originalnom EC sertifikatu o ispitivanju tipa.	
8.	Svako prijavljeno tijelo obavještava svoja tijela za prijavljivanje o EC sertifikatima o ispitivanju tipa i/ili svim dodacima istima koje je izdalo ili povuklo, i periodično ili na zahtjev stavlja na raspolaganje svojim tijelima za prijavljivanje spisak sertifikata i/ili svih dodataka istima koji su odbijeni, suspendovani ili na drugi način ograničeni. Svako prijavljeno tijelo obavještava ostala prijavljena tijela o sertifikatima o EU ispitivanju tipa i/ili svim dodacima istima koje je odbilo, povuklo, suspendovalo ili na drugi način ograničilo, i, na zahtjev, o sertifikatima i/ili dodacima istima koje je izdalo. Komisija, države članice i ostala prijavljena tijela mogu, na zahtjev, dobiti kopiju sertifikata o EU ispitivanju tipa i/ili dodataka istima. Na zahtjev, Komisija i države članice mogu dobiti kopiju tehničke dokumentacije i rezultata ispitivanja koje je sprovelo prijavljeno tijelo. Prijavljeno tijelo čuva kopiju EC sertifikata o ispitivanju tipa, njegovih aneksa i dodataka, kao i tehnički dosije uključujući dokumentaciju koju je podnio proizvođač, do isteka važenja sertifikata.	
9.	Proizvođač čuva kopiju EC sertifikata o ispitivanju tipa, njegove priloge i dopune, zajedno sa tehničkom dokumentacijom, na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište.	
10.	Ovlašćeni predstavnik proizvođača može podnijeti zahtjev iz tačke 3 ovog priloga i ispunjavati obaveze iz tač. 7 i 9 ovog priloga, pod uslovom da su navedeni u mandatu.	

	Modul C Usaglašenost sa tipom zasnovana na internoj kontroli proizvodnje
1.	Usaglašenost sa tipom zasnovana na internoj kontroli proizvodnje je dio postupka ocjenjivanja usklađenosti prema kojem proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2 i 3 ovog priloga te obezbjeđuje i izjavljuje da su dotični proizvodi u skladu sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i da ispunjavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
2.	Proizvodnja Proizvođač preduzima sve neophodne mjere kako bi proizvodni proces i njegovo praćenje obezbijedili usaglašenost proizvedenih proizvoda sa odobrenim tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
3.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti
	3.1. Proizvođač treba da postavi propisani znak usaglašenosti, utvrđen u zakonodavnom instrumentu, na svaki pojedinačni proizvod koji je u skladu s tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i koji ispunjava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
	3.2. Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za model proizvoda i čuva je na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usklađenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
4.	Ovlašćeni zastupnik Obaveze proizvođača utvrđene u tački 3 ovog priloga može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su specificirane u mandatu.
	Modul C1 Usaglašenost sa tipom zasnovana na internoj kontroli proizvodnje plus nadzirano testiranje proizvoda
2.	Usaglašenost sa tipom zasnovana na internoj kontroli proizvodnje plus nadzirano testiranje proizvoda je dio postupka ocjenjivanja usklađenosti gdje proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2, 3 i 4 ovog priloga te obezbjeđuje i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da su predmetni proizvodi u skladu sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i da zadovoljavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
2.	Proizvodnja Proizvođač preduzima sve neophodne mjere kako bi proizvodni proces i njegovo praćenje obezbijedili usaglašenost proizvedenih proizvoda sa odobrenim tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
3.	Provjere proizvoda Za svaki pojedinačni proizvedeni proizvod, proizvođač ili neko u njegovo ime sprovodi jedan ili više testova na jednom ili više specifičnih aspekata proizvoda, kako bi se provjerila usaglašenost sa odgovarajućim zahtjevima zakonodavnog instrumenta. Po izboru proizvođača, testove sprovodi ili akreditovano interno tijelo ili pod odgovornošću prijavljenog tijela, koje bira proizvođač. Kada testove sprovodi prijavljeno tijelo, proizvođač, pod odgovornošću prijavljenog tijela, stavlja identifikacioni broj prijavljenog tijela tokom procesa proizvodnje.
4.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti
	4.1. Proizvođač treba da postavi propisani znak usaglašenosti, utvrđen u zakonodavnom instrumentu, na svaki pojedinačni proizvod koji je u skladu s tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i koji ispunjava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
	4.2. Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za model proizvoda i čuva je na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usklađenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
5.	Ovlašćeni zastupnik

	Obaveze proizvođača utvrđene u tački 4 ovog priloga može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su specificirane u mandatu.
	Modul D Usaglašenost sa tipom zasnovana na obezbjeđenju kvaliteta proizvodnog procesa
1.	Usaglašenost sa tipom zasnovana na obezbjeđenju kvaliteta proizvodnog procesa je dio postupka ocjenjivanja usaglašenosti gdje proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2 i 5 ovog priloga i obezbjeđuje i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da su dotični proizvodi usaglašeni sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i da zadovoljavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
2.	Proizvodnja Proizvođač treba da sprovodi odobreni sistem kvaliteta za proizvodnju, kontrolu finalnog proizvoda i testiranje proizvoda na koje se to odnosi, kao što je navedeno u tački 3 ovog priloga i podliježe nadzoru kao što je navedeno u tački 4 ovog priloga.
3.	Sistem kvaliteta
3.1.	Proizvođač podnosi zahtjev za ocjenu svog sistema kvaliteta prijavljenom tijelu po svom izboru, za dotične proizvode. Zahtjev treba da sadrži: <ul style="list-style-type: none"> - naziv i adresu proizvođača i, ako zahtjev podnosi ovlašćeni zastupnik, njegovo ime i adresu; - pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen nijednom drugom prijavljenom tijelu; - sve relevantne informacije za predviđenu kategoriju proizvoda; - dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta; - tehničku dokumentaciju odobrenog tipa i kopiju EC sertifikata o ispitivanju tipa.
3.2.	Sistem kvaliteta treba da obezbjedi da su proizvodi u skladu sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i da su usklađeni sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju. Svi elementi, zahtjevi i odredbe koje je usvojio proizvođač treba da budu dokumentovane na sistematičan i uredan način u obliku pisanih politika, procedura i uputstava. Dokumentacija sistema kvaliteta treba da omogući dosljedno tumačenje programa, planova, priručnika i zapisa kvaliteta. Posebno, treba da sadrži adekvatan opis: <ul style="list-style-type: none"> - ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja rukovodstva u pogledu kvaliteta proizvoda; - odgovarajućih tehnika proizvodnje, kontrole kvaliteta i osiguranja kvaliteta, procesa i sistematskih radnji koje će se koristiti; - ispitivanja i testova koji će se obavljati prije, tokom i nakon proizvodnje, i učestalosti sa kojom će se obavljati; - zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, podaci o kalibraciji, izvještaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd., i - načina praćenja postizanja potrebnog kvaliteta proizvoda i efikasnog funkcionisanja sistema kvaliteta.
3.3.	Prijavljeno tijelo ocjenjuje sistem kvaliteta kako bi utvrdio da li ispunjava zahtjeve iz tačke 3.2 ovog priloga. Pretpostavlja se usaglašenost sa tim zahtjevima u pogledu elemenata sistema kvaliteta koji su u skladu sa odgovarajućim specifikacijama nacionalnog standarda koji implementira relevantni harmonizovani standard i/ili tehničke specifikacije. Pored iskustva u sistemima upravljanja kvalitetom, revizorski tim treba da ima najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju u relevantnoj oblasti proizvoda i tehnologiji proizvoda, kao i poznavanje primjenjivih zahtjeva zakonodavnog instrumenta. Revizija uključuje posjetu prostorijama proizvođača radi ocjene. Revizorski tim pregleda tehničku dokumentaciju iz tačke 3.1, peta alineja, kako bi provjerio sposobnost proizvođača da identifikuje relevantne zahtjeve zakonodavnog instrumenta i da izvrši potrebne preglede u cilju obezbjeđivanja usklađenosti

		proizvoda sa tim zahtjevima. Odluka se saopštava proizvođaču. Obavještenje sadrži zaključke revizije i obrazloženu odluku o ocjeni.
	3.4.	Proizvođač se obavezuje da će ispunjavati obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta i da će ga održavati kako bi ostao adekvatan i efikasan.
	3.5.	Proizvođač obavešćuje prijavljeno tijelo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj namjeravanoj promjeni sistema kvaliteta. Prijavljeno tijelo ocjenjuje sve predložene promjene i odlučuje da li će izmijenjeni sistem kvaliteta i dalje ispunjavati zahtjeve iz tačke 3.2 ovog priloga ili je potrebna ponovna ocjena. Ono obavješćuje proizvođača o svojoj odluci. Obavještenje sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku o ocjeni.
4.	Nadzor u nadležnosti prijavljenog tijela	
	4.1.	Svrha nadzora je da se obezbjedi da proizvođač uredno ispunjava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema kvaliteta.
	4.2.	Proizvođač, u svrhu ocjenjivanja, omogućava prijavljenom tijelu pristup mjestima proizvodnje, inspekcije, testiranja i skladištenja, te mu pruža sve potrebne informacije, a posebno: <ul style="list-style-type: none"> - dokumentaciju sistema kvaliteta; - zapise o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekcijama i podaci o ispitivanjima, podaci o kalibraciji, izvještaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.
	4.3.	Prijavljeno tijelo vrši periodične provjere kako bi se uvjerilo da proizvođač održava i primjenjuje sistem kvaliteta, i dostavlja proizvođaču izvještaj o provjeri.
	4.4.	Pored toga, prijavljeno tijelo može provoditi nenajavljene posjete proizvođaču. Tokom takvih posjeta, prijavljeno tijelo može, ako je potrebno, sprovesti testiranja proizvoda ili naložiti da se ona sprovedu, kako bi se provjerilo da li sistem kvaliteta funkcionise ispravno. Prijavljeno tijelo će proizvođaču dostaviti izvještaj o posjeti i, ako su sprovedena testiranja, izvještaj o testiranju.
5.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti	
	5.1.	Proizvođač stavlja propisani znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu, a pod odgovornošću prijavljenog tijela iz tačke 3.1 ovog priloga, identifikacioni broj prijavljenog tijela na svaki pojedinačni proizvod koji je u skladu s tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i koji zadovoljava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
	5.2.	Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za svaki model proizvoda i drži je na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usaglašenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
6.	Proizvođač će, tokom perioda koji završava najmanje deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište, držati na raspolaganju Ministarstvu: <ul style="list-style-type: none"> - dokumentaciju navedenu u tački 3.1 ovog priloga; - izmjenu navedenu u tački 3.5 ovog priloga, kao odobrenu; - odluke i izvještaje prijavljenog tijela navedene u tač. 3.5, 4.3 i 4.4 ovog priloga. 	
7.	Svako prijavljeno tijelo obavještava svoja tijela za prijavljivanje o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta, i periodično ili na zahtjev, stavlja na raspolaganje svojim tijelima za prijavljivanje spisak odobrenja sistema kvaliteta koja su odbijena, suspendovana ili na drugi način ograničena. Svako prijavljeno tijelo obavještava ostala prijavljena tijela o odobrenjima sistema kvaliteta koja je odbilo, suspendovalo, povuklo ili na drugi način ograničilo, i, na zahtjev, o odobrenjima sistema kvaliteta koja je izdalo.	
8.	Ovlašćeni zastupnik	
	Obaveze proizvođača navedene u tač. 3.1, 3.5, 5 i 6 ovog priloga može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su one navedene u mandatu.	
	Modul E Usaglašenost sa tipom zasnovana na obezbjeđenju kvaliteta proizvoda	
1.	Usaglašenost sa tipom zasnovana na obezbjeđenju kvaliteta proizvoda je onaj dio postupka ocjenjivanja usaglašenosti gdje proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2 i 5 ovog priloga, te	

	<p>obezbjeduje i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da su dotični proizvodi u skladu sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i da ispunjavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.</p>	
2.	<p>Proizvodnja</p> <p>Proizvođač treba da koristi odobreni sistem kvaliteta za završni pregled proizvoda i testiranje odgovarajućih proizvoda, kako je navedeno u tački 3 ovog priloga, i podliježe nadzoru, kako je navedeno u tački 4 ovog priloga.</p>	
3.	<p>Sistem kvaliteta</p>	
	3.1.	<p>Proizvođač podnosi zahtjev za ocjenu svog sistema kvaliteta prijavljenom tijelu po svom izboru, za predmetne proizvode. Zahtjev obavezno sadrži:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naziv i adresu proizvođača i, ako zahtjev podnosi ovlašćeni zastupnik, njegovo ime i adresu; - pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen ni jednom drugom prijavljenom tijelu; - sve relevantne informacije za predviđenu kategoriju proizvoda; - dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta, i - tehničku dokumentaciju odobrenog tipa i kopiju EC sertifikata o ispitivanju tipa.
	3.2.	<p>Sistem kvaliteta osigurava usaglašenost proizvoda sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i sa važećim zahtjevima zakonodavnog instrumenta. Svi elementi, zahtjevi i odredbe koje je usvojio proizvođač dokumentuju se na sistematičan i uredan način u obliku pisanih politika, procedura i uputstava. Dokumentacija sistema kvaliteta omogućava dosljedno tumačenje programa, planova, priručnika i zapisa kvaliteta. Posebno, sadrži adekvatan opis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja uprave u pogledu kvaliteta proizvoda; - pregleda i ispitivanja koja će se obaviti nakon proizvodnje; - zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci ispitivanja, podaci o kalibraciji, izvještaji o kvalifikaciji relevantnog osoblja, itd.; - načina praćenja efikasnog funkcionisanja sistema kvaliteta.
	3.3.	<p>Prijavljeno tijelo ocjenjuje sistem kvaliteta kako bi utvrdilo da li ispunjava zahtjeve iz tačke 3.2 ovog priloga. Pretpostavlja se usaglašenost sa tim zahtjevima u pogledu elemenata sistema kvaliteta koji su u skladu sa odgovarajućim specifikacijama nacionalnog standarda koji primjenjuje relevantni harmonizovani standard i/ili tehničku specifikaciju. Pored iskustva u sistemima upravljanja kvalitetom, revizorski tim treba da ima najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju u relevantnom području proizvoda i predmetnoj tehnologiji proizvoda, kao i poznavanje važećih zahtjeva zakonodavnog instrumenta. Revizija uključuje posjetu prostorijama proizvođača radi procjene. Revizorski tim pregleda tehničku dokumentaciju iz tačke 3.1 alijena 5 ovog priloga, kako bi provjerio sposobnost proizvođača da identifikuje relevantne zahtjeve zakonodavnog instrumenta i izvrši potrebne preglede u cilju obezbjeđivanja usaglašenosti proizvoda sa tim zahtjevima. O odluci se obavješćuje proizvođač. Obavještenje sadrži zaključke revizije i obrazloženu odluku o ocjeni.</p>
	3.4.	<p>Proizvođač se obavezuje da će ispunjavati obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta i da će ga održavati kako bi ostao adekvatan i efikasan.</p>
	3.5.	<p>Proizvođač obavješćuje prijavljeno tijelo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj namjeravanoj promjeni sistema kvaliteta. Prijavljeno tijelo ocjenjuje sve predložene promjene i odlučuje da li će izmijenjeni sistem kvaliteta i dalje ispunjavati zahtjeve iz tačke 3.2 ovog priloga ili je potrebna ponovna ocjena. Ono</p>

		obavješćuje proizvođača o svojoj odluci. Obavještenje sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku o ocjeni.
4.	Nadzor pod odgovornošću prijavljenog tijela	
4.1.		Svrha nadzora je da se osigura da proizvođač uredno ispunjava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema kvaliteta.
4.2.		Proizvođač, u svrhu ocjene, omogućava prijavljenom tijelu pristup mjestima proizvodnje, inspekcije, testiranja i skladištenja i pruža mu sve potrebne informacije, a posebno: <ul style="list-style-type: none"> - dokumentaciju sistema kvaliteta; - zapise o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, podaci o kalibraciji, izvještaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.
4.3.		Prijavljeno tijelo sprovodi periodične provjere kako bi se uvjerilo da proizvođač održava i primjenjuje sistem kvaliteta, i dostavlja proizvođaču izvještaj o provjeri.
4.4.		Pored toga, prijavljeno tijelo može obavljati nenajavljene posjete proizvođaču. Tokom takvih posjeta, prijavljeno tijelo može, ako je potrebno, sprovesti ispitivanja proizvoda, ili omogućiti da se ona sprovedu, kako bi se provjerilo da sistem kvaliteta funkcionira ispravno. Prijavljeno tijelo dostavlja proizvođaču izvještaj o posjeti i, ako su sprovedena ispitivanja, izvještaj o ispitivanju.
5.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti	
5.1.		Proizvođač stavlja obavezni znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu, i, pod odgovornošću prijavljenog tijela iz tačke 3.1 ovog priloga, identifikacioni broj tog tijela na svaki pojedinačni proizvod koji je u skladu sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i koji ispunjava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
5.2.		Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za svaki model proizvoda i drži je na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište. Izjava o usklađenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usklađenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
6.	Proizvođač će, tokom perioda koji završava najmanje deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište, držati na raspolaganju Ministarstvu: <ul style="list-style-type: none"> - dokumentaciju navedenu u tački 3.1 ovog priloga; - izmjenu navedenu u tački 3.5 ovog priloga, kao odobrenu; - odluke i izvještaje prijavljenog tijela navedene u tač. 3.5, 4.3 i 4.4 ovog priloga. 	
7.	Svako prijavljeno tijelo obavješćuje svoja tijela za prijavljivanje o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta, i periodično ili na zahtjev, stavlja na raspolaganje svojim tijelima za prijavljivanje listu odobrenja sistema kvaliteta koja su odbijena, suspendovana ili na drugi način ograničena. Svako prijavljeno tijelo obavješćuje ostala prijavljena tijela o odobrenjima sistema kvaliteta koja je odbilo, suspendovalo ili povuklo, i, na zahtjev, o odobrenjima sistema kvaliteta koja je izdalo.	
8.	Ovlašćeni zastupnik	
	Obaveze proizvođača navedene u tač. 3.1, 3.5, 5 i 6 ovog priloga može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su navedene u mandatu.	
	Modul F Usaglašenost sa tipom zasnovana na verifikaciji proizvoda	
1.	Usaglašenost sa tipom zasnovana na verifikaciji proizvoda je dio postupka ocjenjivanja usklađenosti, pri čemu proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2, 5.1 i 6 ovog priloga, i osigurava i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da su dotični proizvodi, koji su bili predmet odredbi iz tačke 3 ovog priloga, u skladu sa tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i da ispunjavaju zahtjeve zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.	
2.	Proizvodnja	

	Proizvođač preuzima sve neophodne mjere kako bi proizvodni proces i njegovo praćenje osigurali usaglašenost proizvedenih proizvoda sa odobrenim tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
3.	<p>Verifikacija</p> <p>Prijavljeno tijelo koje je odabrao proizvođač sprovodi odgovarajuće preglede i testove kako bi provjerilo usaglašenost proizvoda sa odobrenim tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i sa odgovarajućim zahtjevima zakonodavnog instrumenta. Pregledi i testovi za provjeru usaglašenosti proizvoda sa odgovarajućim zahtjevima sprovode se, po izboru proizvođača, ili pregledom i testiranjem svakog proizvoda kako je navedeno u tački 4 ovog priloga ili pregledom i testiranjem proizvoda na statističkoj osnovi, kako je navedeno u tački 5 ovog priloga.</p>
4.	Verifikacija usaglašenosti ispitivanjem i testiranjem svakog proizvoda
4.1.	Svi proizvodi se pojedinačno pregledaju i sprovode se odgovarajući testovi utvrđeni u relevantnim harmonizovanim standardima i/ili tehničkim specifikacijama, ili ekvivalentni testovi, kako bi se provjerila usaglašenost sa odobrenim tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i sa odgovarajućim zahtjevima zakonodavnog instrumenta. U nedostatku takvog harmonizovanog standarda, relevantno prijavljeno tijelo odlučuje o odgovarajućim testovima koji se sprovode.
4.2.	Prijavljeno tijelo izdaje sertifikat o usaglašenosti u pogledu sprovedenih pregleda i testiranja i stavlja svoj identifikacioni broj na svaki odobreni proizvod ili obezbjeđuje da se on stavi pod njegovom odgovornošću. Proizvođač čuva sertifikate o usaglašenosti dostupnim za inspekciju od strane Ministarstva deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište.
5.	Statistička verifikacija usaglašenosti
5.1.	Proizvođač preuzima sve potrebne mjere kako bi proces proizvodnje i njegovo praćenje osigurali homogenost svake proizvedene serije, i predstavlja svoje proizvode na provjeru u obliku homogenih serija.
5.2.	Slučajan uzorak će se uzeti iz svake serije u skladu sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta. Svi proizvodi u uzorku će se pojedinačno pregledati i sprovesti odgovarajući testovi utvrđeni u relevantnim harmonizovanim standardima i/ili tehničkim specifikacijama, ili ekvivalentni testovi, kako bi se osigurala njihova usklađenost sa važećim zahtjevima zakonodavnog instrumenta i utvrdilo da li se serija prihvata ili odbija. U nedostatku takvog harmonizovanog standarda, prijavljeno tijelo će odlučiti o odgovarajućim testovima koji se sprovode.
5.3.	Ako se prihvati serija, svi proizvodi iz serije smatraju se odobrenim, osim onih proizvoda iz uzorka za koje je utvrđeno da ne zadovoljavaju ispitivanja. Prijavljeno tijelo izdaje sertifikat o usaglašenosti u vezi sa izvršenim pregledima i ispitivanjima i stavlja svoj identifikacioni broj na svaki odobreni proizvod ili obezbjeđuje da se on stavi pod njegovom odgovornošću. Proizvođač čuva sertifikate o usaglašenosti na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište.
5.4.	Ako se serija odbije, prijavljeno tijelo ili Ministarstvo preduzimaju odgovarajuće mjere da spriječe stavljanje te serije na tržište. U slučaju čestog odbijanja serija, prijavljeno tijelo može obustaviti statističku provjeru i preduzeti odgovarajuće mjere.
6.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti
6.1.	Proizvođač postavlja propisani znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu, i, pod odgovornošću prijavljenog tijela iz tačke 3 ovog priloga, identifikacioni broj ovog tijela na svaki pojedinačni proizvod koji je u skladu sa odobrenim tipom opisanim u EC sertifikatu o ispitivanju tipa i koji ispunjava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
6.2.	Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za svaki model proizvoda i drži je na raspolaganju Ministarstvu, deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usaglašenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
7.	Ako se prijavljeno tijelo iz tačke 3 ovog priloga složi i pod njegovom odgovornošću, proizvođač

	takođe može staviti identifikacioni broj prijavljenog tijela na proizvode. Ako se prijavljeno tijelo složi i pod njegovom je odgovornošću, proizvođač može staviti identifikacioni broj prijavljenog tijela na proizvode tokom procesa proizvodnje.
8.	<p>Ovlašćeni zastupnik</p> <p>Obaveze proizvođača može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su specificirane u mandatu. Ovlašćeni zastupnik ne može ispuniti obaveze proizvođača navedene u tač. 2 i 5.1 ovog priloga.</p>
	<p>Modul G</p> <p>Usaglašenost sa tipom zasnovana na verifikaciji pojedinačnog proizvoda</p>
1.	Ocjenjivanje usaglašenosti zasnovano na verifikaciji pojedinačnog proizvoda je postupak ocjenjivanja usaglašenosti prema kojem proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2, 3 i 5 ovog priloga, i osigurava i na vlastitu odgovornost izjavljuje da je predmetni proizvod, koji je bio predmet odredbi tačke 4 ovog priloga, usaglašen sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njega primjenjuju.
2.	<p>Tehnička dokumentacija</p> <p>Proizvođač uspostavlja tehničku dokumentaciju i stavlja je na raspolaganje prijavljenom tijelu iz tačke 4. Dokumentacija omogućava procjenu usaglašenosti proizvoda sa relevantnim zahtjevima i uključuje adekvatnu analizu i procjenu rizika. Tehnička dokumentacija specificira primjenjive zahtjeve i pokriva, u mjeri u kojoj je to relevantno za ocjenu, projekt, proizvodnju i rad proizvoda. Tehnička dokumentacija, gdje god je to primjenjivo, sadrži najmanje sljedeće elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opšti opis proizvoda; - idejni projekt i proizvodne crteže i šeme komponenti, pod-sklopova, strujnih krugova, itd.; - opise i objašnjenja neophodna za razumijevanje tih crteža i šema i rada proizvoda; - spisak harmonizovanih standarda i/ili drugih relevantnih tehničkih specifikacija čije su reference objavljene u Službenom listu Evropske unije, primijenjenih u cijelosti ili djelimično, i opise rješenja usvojenih za ispunjavanje osnovnih zahtjeva zakonodavnog instrumenta gdje ti harmonizovani standardi nisu primijenjeni. U slučaju djelimično primijenjenih harmonizovanih standarda, u tehničkoj dokumentaciji se navode dijelovi koji su primijenjeni; - rezultate izvršenih projektnih proračuna, sprovedenih pregleda, itd., i - izvještaje o ispitivanju. <p>Proizvođač čuva tehničku dokumentaciju na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište.</p>
3.	<p>Proizvodnja</p> <p>Proizvođač preduzima sve neophodne mjere kako bi proces proizvodnje i njegovo praćenje obezbjedili usaglašenost proizvedenog proizvoda sa primjenjivim zahtjevima zakonodavnog instrumenta.</p>
4.	<p>Verifikacija</p> <p>Prijavljeno tijelo koje je odabrao proizvođač vrši odgovarajuće preglede i ispitivanja, utvrđene u relevantnim harmonizovanim standardima i/ili tehničkim specifikacijama, ili ekvivalentna ispitivanja, kako bi se provjerila usaglašenost proizvoda sa primjenjivim zahtjevima zakonodavnog instrumenta, ili obezbjeđuje da se ona izvrše. U nedostatku takvog harmonizovanog standarda i/ili tehničke specifikacije, prijavljeno tijelo odlučuje o odgovarajućim ispitivanjima koja treba izvršiti. Prijavljeno tijelo izdaje sertifikat o usaglašenosti u vezi sa izvršenim pregledima i ispitivanjima i stavlja svoj identifikacioni broj na odobreni proizvod, ili obezbjeđuje da se on stavi pod njegovom odgovornošću. Proizvođač čuva sertifikate o usaglašenosti na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište.</p>
5.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti

5.1.		Proizvođač postavlja propisani znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu, i, pod odgovornošću prijavljenog tijela iz tačke 4 ovog priloga, identifikacioni broj ovog tijela na svaki pojedinačni proizvod koji ispunjava primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
5.2.		Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za svaki model proizvoda i drži je na raspolaganju Ministarstvu, deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište. Izjava o usaglašenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usaglašenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
6.	Ovlašćeni zastupnik	Obaveze proizvođača utvrđene u tač. 2 i 5 ovog priloga može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i na njegovu odgovornost, pod uslovom da su navedene u mandatu.
	Modul H	Usaglašenost sa tipom zasnovana na potpunom obezbjeđenju kvaliteta
1.		Usaglašenost sa tipom zasnovana na potpunom obezbjeđenju kvaliteta je postupak ocjenjivanja usklađenosti kojim proizvođač ispunjava obaveze utvrđene u tač. 2 i 5 ovog priloga, i osigurava i izjavljuje na sopstvenu odgovornost da su predmetni proizvodi u skladu sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuju.
2.	Proizvodnja	Proizvođač treba da primjenjuje odobreni sistem kvaliteta za projektovanje, proizvodnju i završnu inspekciju proizvoda i testiranje predmetnih proizvoda, kao što je navedeno u tački 3 ovog priloga, i podliježe nadzoru, kao što je navedeno u tački 4 ovog priloga.
3.	Sistem kvaliteta	
3.1.		<p>Proizvođač podnosi zahtjev za ocjenu svog sistema kvaliteta prijavljenom tijelu po svom izboru, za dotične proizvode. Zahtjev sadrži:</p> <p>a) naziv i adresu proizvođača, a ako zahtjev podnosi ovlašćeni zastupnik, i njegovo ime i adresu;</p> <p>b) tehničku dokumentaciju za jedan model svake kategorije proizvoda koji se namjeravaju proizvoditi. Tehnička dokumentacija, tamo gdje je primjenjivo, sadrži najmanje sljedeće elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opšti opis proizvoda; - idejni projekat i proizvodne crteže i šeme komponenti, podsklopova, strujnih krugova, itd.; - opise i objašnjenja potrebna za razumijevanje tih crteža i šema i rada proizvoda; - spisak harmonizovanih standarda i/ili drugih relevantnih tehničkih specifikacija čije su reference objavljene u Službenom listu Evropske unije, primijenjenih u cijelosti ili djelimično, i opise usvojenih rješenja za ispunjavanje osnovnih zahtjeva zakonodavnog instrumenta, ako ti harmonizovani standardi nisu primijenjeni. U slučaju djelimično primijenjenih harmonizovanih standarda, tehnička dokumentacija navodi koji su djelovi primijenjeni; - rezultate izvršenih projektnih proračuna, sprovedenih ispitivanja, itd.; - izvještaje o ispitivanju; <p>a) dokumentaciju koja se odnosi na sistem kvaliteta, i</p> <p>b) pisanu izjavu da isti zahtjev nije podniet ni jednom drugom prijavljenom tijelu.</p>
3.2.		Sistem kvaliteta treba da obezbijedi usaglašenost proizvoda sa zahtjevima zakonodavnog instrumenta koji se na njih primjenjuje. Svi elementi, zahtjevi i odredbe koje usvoji proizvođač treba da budu dokumentovani na sistematičan i uredan način u obliku pisanih politika, procedura i uputstava. Ta dokumentacija sistema kvaliteta treba da omogući dosljedno tumačenje programa, planova,

		<p>priručnika i zapisa kvaliteta. Dokumentacija posebno treba da sadrži adekvatan opis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlašćenja rukovodstva u pogledu projekta i kvaliteta proizvoda; - tehničkih specifikacija projekta, uključujući standarde, koji će se primjenjivati i, ako se relevantni harmonizovani standardi i/ili tehničke specifikacije neće primjenjivati u potpunosti, sredstava koja će se koristiti da bi se osiguralo da su ispunjeni osnovni zahtjevi zakonodavnog instrumenta koji se primjenjuje na proizvode; - tehnika kontrole dizajna i verifikacije dizajna, procesa i sistematskih radnji koji će se koristiti pri projektovanju proizvoda koji se odnose na obuhvaćenu kategoriju proizvoda; - odgovarajućih tehnika, procesa i sistematskih radnji proizvodnje, kontrole kvaliteta i osiguranja kvaliteta koji će se koristiti; - pregleda i testova koji će se obavljati prije, tokom i nakon proizvodnje, i učestalosti kojom će se obavljati; - zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekcijama i podaci o ispitivanjima, podaci o kalibraciji, izvještaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.; - sredstava za praćenje postizanja zahtijevanog dizajna i kvaliteta proizvoda i efikasnog funkcionisanja sistema kvaliteta.
	3.3.	<p>Prijavljeno tijelo ocjenjuje sistem kvaliteta kako bi utvrdilo da li ispunjava zahtjeve navedene u tački 3.2 ovog priloga. Pretpostavlja se usaglašenost sa tim zahtjevima u odnosu na elemente sistema kvaliteta koji su u skladu sa odgovarajućim specifikacijama nacionalnog standarda koji implementira relevantni harmonizovani standard i/ili tehničku specifikaciju. Pored iskustva u sistemima upravljanja kvalitetom, revizorski tim treba da ima najmanje jednog člana sa iskustvom procjenjivača u relevantnoj oblasti proizvoda i tehnologiji proizvoda, kao i poznavanje primjenjivih zahtjeva zakonodavnog instrumenta. Revizija uključuje posjetu prostorijama proizvođača radi procjene. Revizorski tim pregleda tehničku dokumentaciju iz tačke 3.1 ovog priloga, druga alineja, kako bi provjerio sposobnost proizvođača da identifikuje primjenjive zahtjeve zakonodavnog instrumenta i da izvrši potrebne provjere u cilju obezbjeđivanja usklađenosti proizvoda sa tim zahtjevima. Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik se obavještava o odluci. Obavještenje sadrži zaključke revizije i obrazloženu odluku o procjeni.</p>
	3.4.	<p>Proizvođač se obavezuje da će ispunjavati obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta i da će ga održavati kako bi ostao adekvatan i efikasan.</p>
	3.5.	<p>Proizvođač obavješćuje prijavljeno tijelo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svakoj namjeravanoj promjeni u sistemu kvaliteta. Prijavljeno tijelo ocjenjuje sve predložene promjene i odlučuje da li će izmijenjeni sistem kvaliteta i dalje zadovoljavati zahtjeve navedene u tački 3.2 ovog priloga ili je potrebna ponovna ocjena. O svojoj odluci obavješćuje proizvođača. Obavještenje sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku o ocjeni.</p>
4.	Nadzor pod odgovornošću prijavljenog tijela	
	4.1.	<p>Svrha nadzora je da se uvjeri da proizvođač uredno ispunjava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema kvaliteta.</p>
	4.2.	<p>Proizvođač omogućava prijavljenom tijelu pristup lokacijama za projektovanje, proizvodnju, inspekciju, testiranje i skladištenje u svrhu procjene, i obezbjeđuje mu sve potrebne informacije, a posebno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentaciju sistema kvaliteta; - zapise o kvalitetu predviđene projektnim dijelom sistema kvaliteta, kao što su rezultati analiza, proračuna, ispitivanja itd.;

		- zapise o kvalitetu predviđene proizvodnim dijelom sistema kvaliteta, kao što su izvještaji o inspekcijama i podaci o ispitivanjima, podaci o kalibraciji, izvještaji o kvalifikacijama relevantnog osoblja, itd.
	4.3.	Imenovano tijelo sprovodi periodične revizije kako bi se uvjerilo da proizvođač održava i primjenjuje sistem kvaliteta i dostavlja proizvođaču izvještaj o reviziji.
	4.4.	Pored toga, prijavljeno tijelo može obavljati nenajavljene posjete proizvođaču. Tokom tih posjeta, prijavljeno tijelo može, ako je potrebno, sprovesti ispitivanja proizvoda ili naložiti da se ona sprovedu, kako bi provjerilo pravilno funkcionisanje sistema kvaliteta. Ono proizvođaču dostavlja izvještaj o posjeti i, ako su ispitivanja sprovedena, izvještaj o ispitivanju.
5.	Znak usaglašenosti i izjava o usaglašenosti	
	5.1.	Proizvođač postavlja obavezni znak usaglašenosti utvrđen u zakonodavnom instrumentu, i, pod odgovornošću prijavljenog tijela iz tačke 3.1 ovog priloga, njegov identifikacioni broj na svaki pojedinačni proizvod koji ispunjava važeće zahtjeve zakonodavnog instrumenta.
	5.2.	Proizvođač sastavlja pisanu izjavu o usaglašenosti za svaki model proizvoda i drži je na raspolaganju Ministarstvu deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište. Izjava o usklađenosti identifikuje model proizvoda za koji je sastavljena. Kopija izjave o usklađenosti se stavlja na raspolaganje Ministarstvu na zahtjev.
6.	Proizvođač drži na raspolaganju Ministarstvu, u periodu koji se završava najmanje deset godina nakon što je proizvod isporučen na tržište: <ul style="list-style-type: none"> - tehničku dokumentaciju iz tačke 3.1 ovog priloga; - dokumentaciju u vezi sa sistemom kvaliteta iz tačke 3.1 ovog priloga, promjenu iz tačke 3.5 ovog priloga, kako je odobrena; - odluke i izvještaje prijavljenog tijela iz tač. 3.5, 4.3 i 4.4 ovog priloga. 	
7.	Svako prijavljeno tijelo obavješćuje svoja tijela za prijavljivanje o izdatim ili povučenim odobrenjima sistema kvaliteta, i periodično ili na zahtjev, stavlja na raspolaganje svojim tijelima za prijavljivanje spisak odobrenja sistema kvaliteta koja su odbijena, suspendovana ili na drugi način ograničena. Svako prijavljeno tijelo obavješćuje ostala prijavljena tijela o odobrenjima sistema kvaliteta koja je odbilo, suspendovalo ili povuklo, i, na zahtjev, o odobrenjima sistema kvaliteta koja je izdalo.	
8.	Ovlašćeni zastupnik	
	Obaveze proizvođača navedene u tač. 3.1, 3.5, 5 i 6 ovog priloga može ispuniti njegov ovlašćeni zastupnik, u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću, pod uslovom da su specificirane u mandatu.	

